

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóvatai.
VIII. kerület, József-körút 65. szám.
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, péntek, augusztus 19-én.

228. szám.

Hidpróba.

Az embereknek úgy tetszik, mintha az utolsó napokban megrendült volna az a hid, amelyvel hatvanhétben jóhirű építőmesterek a monarchia két államát összekötötték. Izgató és izgatott szavak röpködnek ugyanis mind a két partról és az egyik a láncszemek tágitását, a másik összbvontását követeli. De van másfajta követelés is, aminthogy változatosság szempontjából a követeléseknek igen szép gyűjteménye tapasztalható. S ez érthető is. Katasztrófák sejtésekor az emberek nem igen szokták a szavakat megrágni és rendszerint épen olyan vakmerően ítélik el a mulat, mint amilyen játszva főzik a terveket a jövőre. Vannak azonban vidám legények, akik még az ilyen nehéz órákban is frivol tréfákban lelik a kedvüket s mint az egyszeri hidpróba, fölöttébb drasztikus módot ajánlanak. Bocssáznak a hidra százezer anyóst, mondták az anekdota vidám legényei. Ha elbirja őket a hid, jó; ha nem birja, még jobb. S azonképen beszélnek most bizonyos újságok is.

De amikor a kiegyezés hidját harmincz esztendő után először kell komolyan kipróbálni, talán még sem volna rendjén az ilyen frivol kísérlet. A kormányt és a monarchia közös érdekeit nem kell ugyan mindenkinek egyformán a szíven viselnie, de ezek sem olyan olcsó

portékák, hogy csak úgy egyszerűen hidak kipróbálására használjuk fel. Azonfelül pedig nem is csak ezekről van szó. Háromszáz esztendő története, megtanított rá, hogy Ausztria és Magyarország egymásra voltak utalva és akármilyen gátak emelkedtek köztük, barátsággal vagy fogvicsoritás közben, de mindig csak érintkeztek egymással. Világos tehát a tanulság, hogy valamelyes hidra szükség van, mert ezen keresztül megy legtermészetesebben a közlekedés. Ha már most senki sem tagadhatja, hogy ilyen hidnak legtökéletesebb a Deák Ferencz alkotása, akkor az ember nem a kormányt félti a frivol kísérlettől, hanem a hidat. Mert kormány csak akadna talán jobb is, de hol az új Deák, aki erősebb hidat csinálna?

A kormány mellékes. Megy vagy marad: voltaképen mindegy. Mert azt a legvérmesebb függetlenségi sem képzeli, hogy a kormányváltozás ebben a pillanatban rendszerváltozást is jelentene. Ha Bánffy-nak mennie kell, mert gazdasági tekintetben több önállóságot kíván, mint amennyi állítólag a monarchia érdekeivel megegyezik, akkor a király Bánffy után sem fog Kossuth Ferenczre gondolni. Akire gondolna, nyilván engedékenyebbnek mutatkoznék Bánffy-nál; ez pedig már elég rossz utlevél volna neki a magyar parlamentbe. De azért megállhatná a helyét, mert elég szilárdan áll, akit a király óhajta támo-

gat. Ellenben ilyen körülmények közt megtörténhetik, hogy Bánffy utóda tovább is menne az engedékenységekben, semmint okvetlenül szükséges, holott Bánffy annyi előnyt mindenestre kicsikarna a helyzetből, amennyit egyáltalán lehetséges. Ha tehát igaz, amit épen a kárörvendők hirdetnek, hogy a király nem akar részt ütni az alkotmányon, de nem akarja kikezdetni a dualizmust sem, akkor a magyar nemzetre az adott körülmények közt kétségtelenül előnyösebb, hogy Bánffy maradjon mindazokkal a vívmányokkal, amelyek egyáltalán elérhetők.

Ujból is kimondjuk, hogy nekünk a kormány egészen mellékes volna. És ha a törvényen vagy az alkotmányon akarna csorbát ütni, magunk menesztenők a leg-hangosabban. De a törvényt és az alkotmányt még miniszterei ellen is védi a király, láthattuk. Ezen a ponton tehát nincs okunk fegyverhez nyulni. S a mai válságtól nem is féltjük már az országot, de féltjük attól, ami bekövetkezhetik. Mikor ugyanis a király megmondta, hogy tisztelni kívánja mindkét állam alkotmányát, de viszont szent neki a sértetlen dualizmus is: a mai válság voltaképen nagyon összezsugorodott. Mert csak arról lehet szó, hogy ki fog Ausztriának valamely törvényes formában időt engedni a rendezkedésre: Bánffy-e vagy más? Ez pedig kicsi pont a nagyobbik válsághoz képest, ami bekövetkezhetik, ha akármilyen kormány népszerűtlen alapon

A két Miklós.

Második Miklós, a mostani czár negyven év óta már a negyedik uralkodója Oroszországnak. A fiatal császár merő ellentéte elődjének, főként I. Miklós czárnak.

Az ugyanis példája volt az autokratának, míg a fiatal II. Miklós az első bourgeois-czár.

I. Miklós hatalmas athleta-termetű ember volt, hajthatatlan akaratát, hajthatatlan képességét mindenki elismerte, amellet ambíziózus volt és kőszívű. Az ázsiai despota és a civilizált európai uralkodó egyesült az ő személyében.

Egy osztrák tábornok, aki 1852-ben a czár bécsi látogatása alkalmával a czár segéd-tisztjei mellé volt kirendelve, így nyilatkozott egyik katonai művében a czárról:

„I. Miklós azokra, akik érintkeztek vele csodás hatást gyakorolt; a szeme valóságos elektromos battenia volt, amellet tekintetében volt valami kegyetlen, ami az embert nyugtalanította; aki előtte állt, érezte, hogy olyan ember előtt áll, aki minden perczen kész őt, mint egy férget, eltiporni.

Sem én, sem más nem tudott a szemébe nézni.

Előzékeny és udvarias volt, különösen hölgyekkel szemben, azonban egész lényében volt valami sajátos öntudatosság, mely minden ellentmondást ab ovo lehetetlenné tett. A katonatisztek, akik doktor Bachot, a „demokratát” gyűlölték, nagy örömmel hallották, hogy Miklós czár, midőn kihallgatáson fogadta

megleckéztette a hatalmas minisztert és szemébe vetette, hogy a nemesi előjogokat nem tiszteli és mindent „nivellirozni” akar. Bach maga beszélte el később, hogy ő a leckére felelni akart, de midőn felemelte fejét és a czár szemébe nézett torkán akadt a szó.

— Ugy éreztem magamat — mondta Bach — mint a tigris, amikor az állatszeli-dítő néz rá.”

I. Miklós, az a hatalmas egyéniség előbb-utóbb megbukott volna, mert mint tragikus hős, bukásának okát saját autokratikus természetében hordozta; azonban sajátos ironiája a sorsnak, hogy bukásának közvetlen okát egy csekélység okozta.

Tudvalevőleg Napoleon Lajosnak küldött kéziratában I. Miklós Napoleont Prince-Président-nak cizemelte és elhagyta az uralkodó családok közt szokásos „mon cousin”-t.

Ezzel végig sértette a Bonaparte-családot és megkönnyítette az olaszoknak és egyeleknek azt a törekvését, hogy Napoleon Lajost egészen Anglia karjai közé hajtja, aminek következtése aztán tényleg a krimiai háború lett, mely csupán dinasztikus bonapartista érdekből és Anglia érdekében tört ki. Ha I. Miklós a Prince-Président-t a maga idejében megnyeri, ez sohasem szövetkezik Angliával a Franciaországban népszerűtlen krimiai háborúra.

Minden jel arra mutat, hogy az orosz vereség után a tragédia hőse, I. Miklós czár, m e r e g g e l vetett véget életének.

Abban az időben, midőn Oroszország Szebasztopol körül nagy vereségeit szenvedte,

I. Miklós czár egy katonai szemle alkalmával Szent-Péterváron meghült, nagy láza volt mikor hírt vette, hogy odalenn Kronlov tábornok saját felelősségére egy vakmerő kirohást tett, melyet az ellenség visszavert és a mely az orosz hadseregnek nagy veszteséget okozott. Némelyek azt állítják, hogy ez a hír a czárt annyira felizgatta, hogy mérget ivott, melyet egy idő óta arra használt, hogy álmatlanságát elűzze. Ezuttal oly nagy adagot vett be, hogy ez a halálát okozta.

De mielőtt a mérget bevette volna, Moszkvába, Kievebe és Varsóba maga személyesen a következő táviratot küldötte:

„A császár haldoklik! Ágyához hivatta Orlov, Dolgorucki, Adelsberg grófokat, leghivebb tanácsosait s a lelkekre kötötte, hogy támogassák fiát, II. Sándor czárt. A trónörökösnek pedig ezt mondta:

— Békés, jól rendezett birodalmat óhajtottam reád hagyni, a sors másképen akarta, én már semmit sem tehetek, csak imádkozhatom Oroszországiért.

Ezután arra kérte környezetét, hogy vigyék meg a hadseregnek mély halálját és köszönetét. A czárnét felkérte, hogy mondja el hangosan a „miatyánkot” s midőn a czárné ezeket a szavakat mondta: „legyen meg a te akaratod, miképen mennyben, azonkép itt a földön is . . . — a czár közbeszólt:

— Mindörökké . . . mindörökké . . .

Behívatta udvarát és cselédségét és elbucszott tőlük. Mindnyájan keservesen sirtak.

Ez márczius 2-án történt 1855-ben. Néhány óra mulva a czár mély álomba merült, melyből többé föl nem ébredt. Azt állítják,

volna kénytelen a parlament elé állani. Mondják ugyan, hogy az ellenzék megint obstrukcióra készül és ha csak mondják is, de azért több ez egyszerű locsogásnál. Mert a magyar parlament lassu gépezet ugyan és sok időbe telik, amíg egy törvényt csinál; de obstrukciót nagyon hamar csinál.

Mi volna tehát, ha őszszel, amikor a fecskék elmennek, megjönne az obstrukció? Tavaly semmi sem volt és szinte azzal köszöntöttük: Isten hozta önt, vidám vendége az unalmas parlamentnek! Vidáman néztük, pedig akkor is nagy érdekek voltak koczán. De az ember még a szobája négy fala közt is könnyen megítélhetette, hogy a józan magyar nemzet elítéli az obstrukciót, mert ez az ő legszentebb érdekeit is veszélyeztette. Azonkívül akkor az obstrukció is csak szinlelte a düht és csöndesebb pillanataiban formuázni tudta a maga szerény békefeltételeit. Azt mondta: menjen Bánffy és akkor másnak szívesen megszavazzuk a provizóriumot. Ilyen olcsón engedett volna, mert akkor a kormányé volt a népszerűbb álláspont. Ellenben az idén veszedelem kerekedhetnék belőle, ha a nemzeti érzés is az obstrukciót erősítené. Akkor ez az obstrukció már nem érné be kormányok bukásával, hanem magára a kiegyezésre vetné magát. S ezt a nagyobbik válságot kell mindenképen megelőzni.

Hogyan? Első sorban és legtermészetesebben úgy, hogy meg kell csinálni a gazdasági különválást. Ha pedig igaz volna, hogy a király ennyitől is félti az ő uralkodásának legnagyobb munkáját: a kiegyezést, akkor esetleg másképen. Mert hiszen a királynak is szabad valamit akarnia, kivált a törvények keretében. De akkor a monarchia két államának kormányai tartoznak számolni azzal, hogy a legnépszerűbb fegyverzetel me-

heesen mindegyikük a parlamenti harcra. Az osztrák kormány nem vihet haza népszerűbbet a megmentett osztrák alkotmányosságnál, de a magyar kormány az önállóság jogának elvi elismerésével nem érheti be. Neki eredmények kellene, amelyek a nemzetet megnyerjék. Mert csak akkor tehet le arról a fényűzésről, hogy az obstrukcióra hajlandó ellenzék is megnyerje. Nagy gazdasági eredmények, amelyek melléje hozzák a józan nemzetet és ilyenformán már eleve kiveszik az obstrukciónak ártó fogát. Ha a közös miniszteri tanácskozásból ezt az eredményt tudja a magyar kormány magával hozni, akkor önmagát még nem mentette meg, de a kiegyezés nagy munkájáról elhárította a veszedelmet.

Nem kicsi próbája ez most a kiegyezés hidjának. Harmincz esztendő során sok terhet megbirt, de mégis csak most dől el, hogy nem roskadna-e össze, ha egyszer többet raknának rá az osztrák bölcseségből és belátásból...

A politikai helyzet.

Az összes politikai tényezők megegyeznek az augusztus 24-ére tervezett közös miniszteri tanácskozások jelentőségének felismerésében. Ezek a tanácskozásokon magyar részről báró Bánffy Dezső miniszterelnökön kívül Lukács László, báró Dániel Ernő és Darányi Ignác, osztrák részről pedig gróf Thun, dr. Kaizl és Baerenreither fognak résztvenni. A kiegyezés krízisében ezek kétségtelenül meg fogják hozni a teljes világosságot, mert a tanácskozások megállapodásaiból kell leszűrődnie annak az előterjesztésnek is, melyet a kormány a törvényhozás elé fog terjeszteni. Arra nézve is meglehetősen egybehangzók a vélemények, hogy a jövő heti miniszteri tanácskozások már nem vonatkozhatnak a kiegyezési kérdések egész komplexumára, hanem tisztán annak a kérdésnek megoldása körül foroghatnak, milyen formában egyezhethetők össze a magyar és osztrák véleménykülönbségek.

Jó forrásból szerzett értesüléseink szerint az osztrák kormányban már is megvan a hajlandóság, hogy a magyar kormánykoncessziókat tegyen követelményeinek anyagi részét illetőleg, de skrupulusokat és nehézségeket támaszt a kérdés elvi részével szemben, mely a magyar kormányra nézve az 1898: I. törvényezikkből kifolyólag irányadó.

Ilyen körülmények között érdeklődésre számíthat a következő nyilatkozat, melyet a szabadelvű pártnak egy előkelő tagja tett lapunk egyik munkatársának.

Budapest—Bécs—Ischl.

Sokat hallottuk az utóbbi időben — mondotta a kiváló politikus — hogy a magyar kormányhatározott és törvényes álláspontját a kiegyezés kérdésében épen oly oldalról támadták meg, ahonnan a támadást legkevésbé várhatta volna. A közös minisztériumnak attól a tagjától jött ugyanis a támadás, akit, mert magyar ember és hosszú éveken keresztül a magyar érdekek buzgó képviselőjének tekintettünk Bécsben és akiről feltettük, hogy az osztrák fővárosban is meg tudta őrizni a magyar politika hagyományos tradícióját, az alkotmányossági érzületet. Én nem merem állítani, de vannak, akik azt mondják, hogy Kállay Béné az okkupált tartományok kormányzása kizökkenette a magyar politikai felfogások kerekvágásából és tizenöt esztendő autonóm regimé-je, melyet a delegációk alig zavartak meg, Kállayban felbraztette azt a hiedelmet, hogy a monarchia többi államait is így lehet kormányozni. És ennek a felfogásnak meg is van a maga jogosultsága (már tudniillik annak a felfogásnak, amit Kállay felől táplálnak) de Kállaynak alaposan csalódnia kellett, mikor a budavári miniszterelnöki palotába bekopogtatott és ott proponálta, hogy a béke kedvéért jó volna, ha a magyar miniszterelnök is, a képviselőház is, meg nem történnék tekintni azt a nyilatkozatot, mely az új provizóriumot egyszerűen kizárná.

Nagyon jól tudjuk, de Kállay is nagyon jól tudja, hogy ő — az egyébként régen ismert tiszta aulikus nézeteivel — magyar miniszterelnök soha nem lehetne. Ezt ő most már nem is ambicionálja többé. Volt idő, amikor ő erre a feladatra is vállalkozott volna, ma már azonban kissé nyugalmasabb szerepre igyekszik. De mint olyan ember, aki tudja, hogy bírja uralkodója kegyét, kiállott a maga tanácsaival és felhatalmazást kért, hogy taná-

hogy a bucsuzás után vette be a nagy adag álomport, mely halálát okozta.

Európa föllélegzett, érezte, hogy a hajthatatlan büszke uralkodó, akinek harmincz éven át hódoltak Európa uralkodói, soha sem fogja magát annyira megaláznai, hogy III. Napoleontól — a parvenutól — békét kérjen.

Hogy a béke helyreállhasson, I. Miklós csárnak előbb okvetlenül el kellett tennie az élők sorából. II. Sándor csár ugyan megpróbálta még Szebasztopot megvédeni s egy kiáltványban a hadsereghez így szólt:

„Atyám áldása az égből szerencsét fog hozni az orthodox harcosoknak”, — a jóslat azonban nem teljesült, Szebasztopol nemsokára elesett s ezzel a háborúnak vége volt.

II. Miklós mind külsejére, mind jellemére nézve merő ellentéte dédapjával. Külöleg a fiatal csár egy finom angol lordhoz hasonlít, aki minden ízében gentleman. Lelkületére nézve jellemző, hogy a csár a yorki herczegnek, a jövőendőbeli angol királynak — legbensőbb barátja. Angliában még mint trónörökös megnyerte az angolok rokonszenvét.

„Ez a fiatal ember — írta róla az ellenzéki „Truth”, a híres Labouchère lapja — alkotmányos uralkodónak született: ő mint jövőendőbeli orosz csár valódi Dániel lesz az oroszfiatok vermében.”

Labouchère jól jövendőlt, mert II. Miklós egészen modern uralkodó, aminő még soha sem volt Oroszországban. Főgondja az alsó néposztályok művelődése és nevelése. E mellett azonban ő maga fatalista.

Midőn trónra lépett, így szólt:

— Oroszorszáért akarok élni, halni; hogy miként fogok meghalni, arra nem gondolok.

A rendőrök, akik atyja élete felett őrködtek, eltávolította maga mellől, ő a nép közt szabadon jár-kelet, nyitott kocsiában jelenik meg az utcán, a rendőrség nem is tudja, hova fog hajtatni és melyik uton fog haladni a kocsis. Atyja idejében lovas őrség czirkált az utcákon, valahányszor csak III. Sándor csár kikocsizott. Ezt II. Miklós szintén eltöltötte.

A fényűzést nem szereti, egyáltalában unja az etiquette-t és szeret az emberekkel fesztelenül rangkülönbség nélkül beszélgetni.

Gyakran megtörténik, hogy a fiatal csári pár a kocsiból leszáll sétálni s ilyenkor megszólít a sétányon asszonyt, gyermeket s meghallgatja a szegény emberek panaszát. Minden levelet, melyet a csárnak irnak, valóban el is olvas a csár s ha a panasz jogos, megbünteti a visszaélést, bárki legyen is az, aki elkövette.

II. Miklós és neje valósággal két jópajtás; egymor kikocsiznak, barátságosan csevegnek egymással, nevetgélnek s a köszöntéseket fesztelenül viszonzozzák minden grándezza nélkül, mint két előkelő fiatal ember, kik jóismerőseikkel találkoznak.

Ez még sohasem történt, mióta Oroszország Oroszország.

— Én épen olyan orosz vagyok — mondotta Miklós — mint akarmelyik alattvalóm. Ez a mondás szálló igévé lett s hallható mindmáig.

Az atyja idejében divatban volt pózolást és nagyképűsködést a csár és csárné nem tűrik és ez egyik főoka annak, hogy az uralkodó-pár nagyon népszerű lett. Különb az egész európai sajtó — barát és ellenség — konstatalta, hogy II. Miklósnak egyik főjellemvonása a humanitás. Midőn a koronázás alkalmával a Kodinka-mezei katasztrófában olyan sok ember elvesztette életét, a fiatal csár ezt annyira a szívére vette, hogy bántában sárgaságba esett és sokáig betegeskedett. Az uralkodók Európában — egytől-egyig — mindnyájan humanusak és békeszeretők. Mindegyik irtózik a háborútól és azt mindenáron ki akarja kerülni.

De azért mindegyik készen áll arra az esetre, ha mégis kitörne a háboru. A lefolyt 40 év alatt sok megváltozott, az emberek humanusabbak és civilizáltabbak lettek és velük együtt az uralkodók is.

De a világ folyása nem változott.

Kérlelhetetlen logikával és szigorral folyának egymásután a világesemények. 1898-ban épen úgy mint 1858-ban a török birodalom alapjában inog, és máról holnapra az egész épület összedőlhet. Hogy akkor egy véres háboru következik, azt mindenki tudja, de azt senki sem tudhatja, hogy vajjon addig is nem jön-e közbe egy incidens, mely a háborut kikerülhetlenné teszi, daczára az uralkodók békeszeretetének és az európai humanizmusnak és azt sem tudni, hogy a humanus második Miklós sorsa dicsőbb lesz-e, mint volt első Miklósé, a kegyetlené.

fr. gróf Bethlen Miklós.

csait a magyar miniszterelnökkel is közölhesse. Ez megtörtént, de Bánffy e tanácsokból nem kért, és udvariassan, de határozottan visszautasított ilyen intervencziót. De Kállay mást is kifejtette nézeteit, melyek ott talán termő talajra találtak és így történt, hogy Kállay felfogását Thunéval azonosnak híresztelték.

Nekem azonban alapos okom van föltenni, hogy az osztrák kormány is más megoldási módot óhajt, mint azt, hogy a kiegyezést a 14. szakasz alapján oldja meg. A sokat emlegetett 14. szakasz a kiegyezés ilyen megoldását egyenesen lehetetlenné teszi, mert a kiegyezés, melyet évek hosszú sorozatára kötnek meg, „dauernde Belastung” volna, a 14. szakasz pedig, minden kétségen kívül, kizár minden olyan kormányintézkedést, mely az államra nézve „tartós megterhelést” involvál.

Ilyen körülmények között acceptabilisnek kell tekintenünk azt a megoldási módot, mely a kiegyezés végleges rendezését 1903-ig elodázza, addig is azonban biztosítja Magyarországnak az önálló berendezkedés jogi álláspontját annak technikai keresztülvitele nélkül és megadja a módot arra is, hogy Magyarország érdekeit már is hathatósabban lehessen megvédelmezni.

Ha a magyar kormány ilyen kompromiszumban meg tud állapodni az osztrák kormánnyal, akkor vívmányokat szerzett, melyeket nemcsak a kormánypárt, de az ellenzék is meglelégedéssel elfogadhat. Mert arról talán csak nem ábrándozik ma még senki, hogy Predeálnál vagy Marcheggnél már most állítjuk fel a vörös-fehér-zöld vámsorompókat. Ha Ausztria úgy halad tovább, mint eddig, meg fogjuk érni azt is, de addig elégedjünk meg azzal, amire két évvel ezelőtt még álmodni sem mertünk!

Egy miniszter nyilatkozata.

A „Magyarország” egyik dolgozótársá ma felkereste a magyar kormány egyik tagját és tőle engedélyt kapott arra, hogy a következő véleményét reprodukálhassa:

Az illető miniszter, ki a magyar kormánynak régi tagja, így szólt:

A helyzet bizonyára komoly és válságos, de korántsem annyira, hogy ne volna még a kibontakozás lehetősége. Annyi bizonyos, hogy Ausztria bomlik. Ezt felismerik mindenütt és talán nem tévedünk, ha feltesszük, hogy a korona is felismerte annak fontosságát, hogy a monarchia vezető politikáját Ausztriából át kell helyezni Magyarországra.

Ez a törekvés kifejezésre jut talán abban is, hogy ő felsége az, ki egyre sürgeti a budai királyi palota építkezésének mielőbbi befejezését, mert nincs kizárva az sem, hogy az uralkodó a jövőben hosszabb ideig fog magyar székvárosában tartózkodni, mint eddig, és ezért idejekorán történik gondoskodás arról, hogy az uralkodó Budapesten is kellően reprezentálhassa a monarchiát.

És amikor látjuk, hogy kellő helyen felismerték egy erős, konszolidált Magyarország súlyát és fontosságát, megnyugvással konstatahatjuk azt is, hogy a magyar alkotmányosság egy oldalról sincs veszélyeztetve.

A magyar kormány már korábban felismerte, hogy gazdasági irányzatát mennél jobban függetlenítenie kell Ausztriától. A kormány kebelében két év óta folyamatban vannak az előkészületek, melyeknek az a végcéljük, hogy Magyarország külkereskedelmének biztos talajt teremtsenek. Annak a politikának a folytatása ez, melyet Baross Gábor inaugurált, de amelyet csak lépésről-lépésre lehet megvalósítani, ami roppant időbe és sok fáradságba kerül. Nehéz volt minden legparányibb előny kivívása, mert az általános kereskedelmi és gazdasági politikát mindig az osztrák érdekek irányították és ezért minden legkisebb iparkodás a magyar érdekek érvényesülésére, óriási akadályokba ütközött.

Ez meg fog változni, ha a monarchia általános politikája az osztrák chaotikus állapotok folytán természetszerű változást fog szenvedni.

Tagadhatatlan, hogy azokban a kiegyezési javaslatokban, melyeket a magyar kor-

mány három osztrák kabinettel folytatott tanácskozások eredményeként a képviselőház elé terjesztett, sok vívmánya van lefektetve a magyar érdekeknek. A magyar kormány a javaslatoknak legalaposabb parlamenti bírálatára nyugodtan nézett volna, de az osztrák viszonyok e javaslatok letárgyalását lehetetlenné tették. Feladatunk tehát megmenteni a javaslatok lényegéből mindazt, amit a magyar érdekek szempontjából előnyösnek tartunk.

Mint ahogy azonban a magyar kormány változatlanul ragaszkodik azon álláspontjához, hogy csak alkotmányos Ausztriával egyezkedik, arra kell törekednünk, hogy megtaláljuk a formát, mely mellett az új kiegyezési javaslatokban lefektetett vívmányokat megtarthassuk mindaddig is, míg ugyanez alapon véglegesen is rendezhetjük Ausztriával való viszonyunkat, de emellett el nem térünk azon álláspontunktól sem, hogy csak alkotmányos Ausztriával szemben érvényesítjük álláspontunkat.

Ez a helyzet punctum saliens.

A magyar kormány meg van arról győződve, hogy új javaslatát, mely az elmondott keretben fog mozogni, nyugodt lelkiismerettel védelmezheti meg a képviselőházban, de tart attól, hogy az ellenzék többet fog követelni, mint ami az adott körülmények között kiviható. És itt rejlik a helyzet második nehézsége, mert könnyen megeshetik, hogy míg Ausztriában a nyelvkérdés elintézésével a kiegyezés megkötése elől elgördítetnek az akadályok, addig Magyarországon megobstruálják azt. És ekkor bizonyos jogosultsággal mondhatnák a külállamok, hogy az osztrák-magyar monarchiát nem lehet alkotmányosan kormányozni, mert ha rend van Ausztriában, akkor bomlik Magyarország.

Nem áll, hogy a magyar kormány és Kállay Béni között valamely konfliktus volna. Kállay, mint régi miniszter azt hitte, hogy ő bírja a megoldást. Elő is állt tervezetével úgy a magyar kormány, mint a korona elé, de Kállay megoldását nem ismerték fel helyesnek sehohsem.

Végül közölte a miniszter, hogy a magyar kormány magatartására nézve megvan a teljes egyetértés a kormány kebelében és a megállapodások lényegét semmiféle újabb miniszteri tanácskozás nem tangálja már.

A nemzeti párt álláspontja.

A Pol. Ért. esti kiadása, amint mondja, illetékes felhatalmazás alapján, a következőket jelenti:

Gróf Apponyi Albert Budapestre érkezett és ma egész délelőtt a párt elnökével, Horánszky Nándorral, értekezett. Tudósítónknak alkalma volt a nemzeti párt vezető egyéniségeivel beszélni, akik azonban a napirenden levő kiegyezési kérdésekre, valamint általában a politikai helyzetre vonatkozó minden nyilatkozattételtől tartózkodtak. Csodálkozásunknak adtak azonban kifejezést a közvélemény egy részének ama naivitása felett, hogy báró Bánffy Dezső miniszterelnök működésétől — különösen a mai nehéz viszonyok között — az ország törvényes jogainak és a kiegyezésben rejlő fontos érdekeknek megóvását nemcsak reméli, de ezt már le is számítja. Ellene mond ennek az optimizmusnak a miniszterelnök ur hatalmának eredete és a hatalom biztosítására használt eszközöknek egész rendszere, valamint a kiegyezési kérdésekben eddig tanúsított magatartása is.

Ilyen körülmények között egészen természetes, hogy a nemzeti párt vezetősége a legnagyobb bizalmatlansággal látja a kiegyezés fontos ügyét báró Bánffy Dezső kezébe letéve; mindazonáltal a dolog természetében fekszik, hogy a mostani alkudozásokról — melyeknek tartalmát hitelesen nem ismeri — ítéletet nem mondhat, sem pedig a kérdés mai stadiumában más pozitív nyilatkozatot nem tehet, mint hogy a kormány előterjesztéseinek megbírálatában és egész magatartásában a törvények szigorú alkalmazását és az ország érdekeinek biztosítását kerlelhetetlen erélyvel fogja követelni.

Egyébként a nemzeti párt szeptember 4-én tartja első értekezletét, melyre a párt tagjait az elnökség külön is meg fogja hívni.

Ez az illetékes felhatalmazással közölt nyilatkozat, hogy a párt szavait használjuk, erősen számít „a közvélemény egy részének naivitására”. Mert ilyen naivítás híjával nehéz lesz komolyan venni a súlyos elítélést, holott maga a párt is bevallja, hogy ezidőszere semmit sem tud.

Osztrák lapvélemények.

A „Fremdenblatt” mai számában az ischli értekezletekről cikket közöl, mely így hangzik:

„Az ischli értekezletek eredményéről szóló ellenmondó és bizonytalan hírek tömegéből ma néhány oly jelentős válik ki, mely nagyobb hitelt érdemel a többinél. Annyi helyesnek látszik, hogy Ischlben végleges döntés nem történt, az osztrák és magyar álláspont azonban közeledett egymáshoz. Kezdetből fogva valószínűtlen volt az a hirtetés, hogy a magyar kormány mereven megmarad annál a követelésnél, melyet az osztrák lakosság nagyon hátrányosnak kell, hogy tartson magára nézve. A magyarok általában sokkal több érzékkel bírnak az imponderabilitás iránt is a politikában, sem hogy mereven ragaszkodtak volna oly állapot teremtéséhez, mely a Lajtán innen mély és tartós elkéseredést idézett volna elő. Ismeretes, hogy a legközelebbi időben új tárgyalásokat fognak megkezdeni Budapesten, s nincs ok kételkedni abban, hogy a magyar kormány be fogja tartani azt a vonalat, melyet úgy neki, mint az osztrák kormánynak a monarchia közös közgazdasági érdeke megvon. Miután másrésztől természetesen az osztrák kormány nem fog oly igényekkel föllépni, mely a magyar törvényekkel ellentétben állana, remélhető, hogy oly formát fognak találni melynél a legfontosabb kölcsönös igények megóvatnak. A forma megválasztásánál bizonyára igyekezni fognak minden olyast elkerülni, mely a gazdasági szétválás csiráját rejthetné magában. Arról kell gondoskodni, hogy az Ausztriában kitört vihar rokból azok az intézmények, melyek a két fél javára a dualizmussal összeforrtak, sértetlenül kerüljenek ki.

Mindenki tudja, mily nagy gondot fordítanak arra, hogy azokat a feladatokat, melyeket a monarchia közös érdekei állítottak föl, a magyar törvényhozás szigorú figyelembevételével oldják meg. Szilárdul meg vagyunk győződve, hogy az osztrák törvényszerűség megrendülésétől sem kell féltünk. Az osztrák alkotmányos élet folytonossága oly becses úgy az összmonarchiára, mint Ausztriára és annak részeire, hogy megszakításáról komolyan szó sem lehet. Alkotmányokat, az idő követelményeihez képest, alkotmányos uton ismét meg lehet változtatni, de alapvonalait egyoldaluan átalakítani arra sem hoz áldást, aki azt véli, hogy ez átalakulás után áhítóznai kell. Minden alkotmányos életnek lényege az állandóságban rejlik. Ha tehát ez irányban aggodalmak merültek föl, úgy ezek jogosultsága teljesen kizártnak látszik. De reméljük, hogy állandóságukból azok a két féllel közös intézmények sem fognak semmit sem veszteni, melyek anélkül, hogy a pragmatika szankezióiból erednének törvényszerűleg, az alkotmány védelme alatt fejlődtek. A jelek amellet szólnak, hogy a kiegyezési kérdéseket a fölmerült nehézségek dacára oly módon fog sikerülni megoldani, hogy — ami természetes — nemcsak semmi törvényes, de semmi jogos igény sem fog sérelmet szenvedni.

A „Neues Wiener Abendblatt” ehhez a következő megjegyzéseket fűzi; A „Fremdenblatt” nagyon is tudatában van annak, hogy az osztrák kormány még a magyar álláspontnak is igazságot szolgáltat. Kiténik most, hogy mily hamis uton voltak azok, akik nem tudtak Magyarországra ellen elég vadul kitörni és mily jól voltunk értesülve mi, amikor azt irtuk, hogy elsősorban arról van szó, hogy a kiegyezésnek alkotmányos uton való tárgyalása az, amely felé minden törekvés irányul. A sorok közt mintha szó volna ugyan az alkotmány megváltoztatásáról, de mert ez is alkotmányos uton van terbe véve, világos, hogy csak a Reichsrath útján történhetik. Kiténik a Fremdenblatt közleményéből, hogy a képviselőház mindenestre egybe fog hívni; az ischli konferencia eredménye tehát mind világosabbá válik. Feltétlen elismerése ez az alkotmány kontinuitásának és lefegyverzése azoknak, akik azt hitték, hogy az alkotmányt egyoldalul megváltoztathatják.

A „Neue Freie Presse” jelenti, hogy tegnapi Bécsben minisztertanács volt, melyben gróf Thun jelentést tett minisztertanácsának az ischli konferenciáról. Az osztrák kormányhoz közel álló körökben állítják, hogy a Thun-kabinet mindent el fog utasítani, ami a közös vámterület különválását

Vagy pedig a monarchia egységének feladását jelentené. Ily feltétel mellett azon fognak fáradozni, hogy az osztrák kormány felfogása és a magyar miniszterelnök előterjesztései között egy kompromisszum létesíthessék.

A „Reichswehr” kijelenti, hogy éppen Magyarország jogi önállóságának elvi alapján megkötött provizórium az, amit osztrák részről a leghatározottabban ellenezni kell. Ahhoz nem lesz kapható egyetlen egy osztrák párt sem, hogy Magyarországnak gazdasági önállóságát kifizessék és még új előnyöket is biztosítsanak neki.

TÁVIRATOK.

Török-görög szövetezés.

Bécs, augusztus 18. Kevés ideje még annak, hogy Görögország és Törökország egymással háboruskodtak és ime most már másodszer is arról hoznak hírt a félhivatalos újságok, hogy a nemrég ellenséges államok között szövetséget akarnak létrehozni az államférfiak. Itteni diplomáciai körökben azt hiszik, hogy Rallis volt görög miniszterelnöknek a szultán által történt fogadtatása ezzel az ügygel van összefüggésben, aki maga is híve a tervnek, amelyet egyébként a görög államférfiak penditettek meg. A szultánnak a szövetség rendkívül tetszik és most hír szerint ki is fejezte Rallis előtt ebbeli kívánságát.

Spanyolország és Amerika.

Madrid, augusztus 18. Amint a Fabragynökség konstatálja, a Filippini-szigetek miatt az Egyesült-Államokban rendezett chauvinista tüntetéseknek itt nem tulajdonítanak jelentőséget, mert azt hiszik, hogy a vegyes bizottság teljesen szabadon fog eljárhatni a kérdés megoldásában, ami nemzetközi szempontból komoly jelleget ölthetne, ha az Egyesült-Államok igényt tartanának arra, hogy a szigetcsoporton ellenőrzést gyakoroljanak, vagy döntő szerepet játszanak. Sagasta miniszterelnök Castillo spanyol nagykövet mellé, aki a békebizottságban elnökölni fog, befolyásos tanácsadókat kíván adni.

Madrid, augusztus 18. A régens-királynő elnöklése alatt tartott minisztertanácsban Sagasta miniszterelnök előadta a béketárgyalások állását. A minisztertanács után a hadügyminiszter kijelentette, hogy Augusti tábornokot, a Filippini-szigetek főkormányzóját, augusztus 5-én ez állástól elmozdították.

A gyanúsított Vatikán.

Róma, augusztus 18. Az „Osservatore Romano” kijelenti, hogy a „Times”-nak az a híre, mintha a Vatikán Olaszországnak kolumbiai akciója ellen érvényesítette volna helyi hatóságát, rosszakaratú koholmány. (N. Fr. Pr.)

Piquard felebbezése.

Páris, augusztus 18. A semmitörőzők jövő esztendőre foglalkozni fog azokkal a panaszokkal, amelyeket Piquard alezredes a vádtanács ama határozatai ellen emelt, amelyeknek alapján Esterházy, Pays asszony és du Paty de Clam ellen a büntető eljárást beszüntették. Hír szerint Esterházy a legközelebbi napokban egy „vizsgáló tanács” elé kerül, amely fegyelmi vizsgálatot folytat ellene és amelynek tagjait Páris katonai kormányzója holnap nevezi ki. (N. Fr. Pr.)

Páris, augusztus 18. Fabre vizsgálóhíró Ladori ügyvéd jelenlétében kihallgatta Piquard-t és Lablois-t és szombaton folytatja a kihallgatást.

Négy válasz.

Konstantinápoly, augusztus 18. Mind a négy nagyhatalom, amelyekhez a porta körlevelet intézett a krétai török csapatok felváltása érdekében, tagadó választ adott.

A király születésnapja.

Királyunk ő felsége ma töltötte be életének hatvanhét évét. Ezuttal is megnyilatkozott a felséges ur iránt a monarchia népeinek szeretete és mindenütt lelkesedéssel ünnepelték meg e napot.

A fővárosban a középületeken, miniszteri palotákon, város- és megyeházán, színházakon, iskolákon, a dunai kikötők árbczain nemzeti lobogó lengett és ünneplő közönség lepte el a templomokat, amelyekben fényes Te Deumokat tartottak.

A Mátyás-templomban.

A hivatalos főistentisztelet délelőtt tíz óra körül a budavári koronázó Mátyás-templomban volt, amely előtt már kora délelőtt nagy közönség gyűlt össze. A rendre dr. Boda Dezső kapitány és Rosner felügyelő vezetésével nagyszámu rendőr ügyelt. A templom főhajójában alabárdos koronázók álltak díszőrséget. A szentély padsoraiiban foglaltak helyet a megjelent főkeléségek, köztük báró Bánffy Dezső miniszterelnök, Perczel Dezső, Darányi Ignác, Lukács László és Josipovich Imre miniszterek, Gromon Dezső, Schmidt József, Plósz Sándor és nemeskéri Kiss állami titkárok, Wekerle Sándor, a közigazgatási bíróság elnöke, Rakovszky István állami főszámvevőszéki elnök, Czorda Bódog a kuria alelnöke, Vavrik kuriai tanácselnök, Szalay Imre miniszteri tanácsos, a nemzeti múzeum igazgatója, Hammersberg Jenő állami főügyész, Rudnay Béla főkapitány, Barkassy és Popovits miniszteri tanácsosok, Herczegh Mihály egyetemi és Wartha Vincze műegyetemi rektorok, Dvorzák pápai prelátus; a főváros képviselőiben: Márkus József főpolgármester, Matuska Alajos alpolgármester, Vasiliievits János tanácsnok, Heinrich, Gundel, Osztoics, Scheich, Medroy, Frey stb. bizottsági tagok. Az idegen államok képviselői közül megjelentek: Beauclair angol, Barlovác szerb, Saxlehner belga, Lufti bég török főkonzul, Veisz Soma szerb királyi alkonzul, a francia és olasz alkonzulkok diplomata egyenruhában.

Pont tizkor kezdődött a nagymise, amelyen Vaszary Kolos bíboros hercegprímás pontifikált Walther Gyula primási irodagazgató, dr. Kohl Medard titkár, Klinda Teofil kanonok, báró Gudenits és Andor György udvari papok, Kanovich apát, Vézinger kanonok, Krizsán Mihály szeminárium igazgató, dr. Nemes Antal budavári plébános, Bozóky, Böschatt, Kutszera, Demény és Janda káplánok segítségével. A templomi ének- és zenekar Vavriecz Mór karnagy D-dur miséjét adta elő a szerző vezényletével.

Tizenegy órakor ért véget a mise, mely után a jelen voltak a miniszterelnöki palotához hajtottak, ahol Bánffy Dezső miniszterelnök vette át a tisztelgők szerencsekívánatait. Tisztelegtek pedig a főváros képviselői Márkus főpolgármester vezetésével, a királyi kuria küldöttsége Czorda Bódog tanácselnök, a királyi táblás Vavrik Antal tanácselnök, a két egyetemé Herczegh Mihály és Wartha Vincze rektorok, a közigazgatási bíróság dr. Wekerle Sándor és a nemzeti múzeum Szalay Imre igazgató vezetésével.

Különben az összes felekezetek templomaiban tartottak ünnepi istentiszteletet.

Csapatszemle a Vérmezőn.

Aranyosan tűzött le a nap a fővárosra és hatalmas embertömeg tartott már a kora reggeli órákban a budai oldal felé. A fellobogóztól kis propellerek alig győzték vinni a sok utast. Természetesen a lánchídon is tömérdek ember iparkodott át Budára, úgy, hogy a budai lánchídfejlől, de különösen az alagút bejáratánál meg a síklónál nagy dulakodás volt.

A csapatok reggel nyolc órakor vonultak ki a Vérmezőre s félkilencz órára már felállottak. A katonaság négy oszlopban állt és pedig a következő sorrendben: Az első oszlopban lovag Czibülka altábornagy parancsnoksága alatt a 32-ik gyalogezred zenekara, a közös hadseregbeli hadapródiskola növendékei, a 32-ik gyalogezred legénysége, a honvédezzred zenekara, a honvédségi tisztképzőtanfolyam gyalogos növendékei, az 52-ik gyalogezred

legénysége, végre a 7-ik és 14-ik számú utászezred. A második arcvonalban Zelawsky-Jelita vezérőrnagy parancsnoksága alatt az egészségügyi csapatok, a 3-ik hosnyák ezred három zászlóalja, a 68-ik gyalogezred három zászlóalja tábori felszereléssel (mert ezek Szolnokról jöttek), végül a 69-ik gyalogezred legénysége. A harmadik arcvonalban Rost ezredes parancsnoksága alatt állt föl a 4-ik hadtest tüzérezred, a 10., 11., 12-ik hadosztály tüzérezred legénysége, végre a negyedik vonalban gróf Attems ezredes parancsnoksága alatt a szekerezés-csapatok, az egynéves önkéntes szekerezés, a 16-ik huszárezred s a honvédségi tisztképzőtanfolyam lovas-növendékei.

Pontban kilencz órakor az ezredkürtös jelezte herceg Lobkovitz Rudolf hadtestparancsnok megérkezését. A tábornagy nagy kíséretével megérkezve fogadta a csapatok parancsnokának, Parmann Oszkár altábornagynak jelentését, mire megkezdődött a szemle. A zenekarok rázendítettek a Gott erhaltera, az ezredkürtösök megfújták a trombitákat s ezek hangjai mellett lovagolt végig a hadtestparancsnok a csapatok előtt.

A szemle után herceg Lobkovitz kíséretével a Vérmező keleti oldalán felállított tábori sátorba ment, ahol Ványa Mihály prépost misét mondott. Az istentisztelet alatt a 32. gyalogezred zenekara szép egyházi darabokat adott elő. Urfelmutatáskor és áldozáskor a csapatok sortűzet adtak, amelyet a Gellért-hegyről az ágyuk döngése viszonzott.

Mise végeztével megadták a jelt az elvonulásra. A csapatok a mező északi részére mentek s onnan léptettek el a hadtestparancsnok előtt. A menetet a 82-ik ezred zenekarával a közös hadseregbeli hadapródok csapata nyitotta meg a már említett sorrendben s azt a tüzérség és lovasság zárta be. A csapatok ezután vig zenész mellett bevonultak a kaszárnyákba, ahol az ünnep alkalmából izléses ebédet és bort is kaptak. Az óriási közönség ezután lassankint szétszéledt a legnagyobb rendben, úgy, hogy a kivonult nagyszámu rendőrségnek semmi dolga sem akadt.

Disztribúciók.

Délután a miniszterelnök és a hadtestparancsnok disztribúciót adtak.

Báró Bánffy Dezsőnél hivatalosak voltak: Vaszary Kolos bíboros-hercegprímás, báró Fejérváry Géza, Josipovich Imre, Erdély Sándor, Lukács László, Perczel Dezső, Wlassics Gyula, báró Dániel Ernő és Darányi Ignác miniszterek, gróf Károlyi Tibor, a főrendiház alelnöke, Szilágyi Dezső, a képviselőház alelnöke, Rakovszky István, az állami számvevőszék elnöke, Wekerle Sándor, a közigazgatási bíróság elnöke, Beniczky Ferencz, Pest vármegye főispánja, Parmann Oszkár, Durmann Antal, Klobucar Vilmos és Jablanczy Sándor altábornagyok, báró Lederer Arthur, lovag Zalawski Severin, Csesznák Benő és Bihar Ferencz vezérőrnagyok, báró Podmaniczky Frigyes, a közmunkatanács alelnöke, Czorda Bódog kuriai tanácselnök, Vavrik Antal kir. táblai tanácselnök, Nagy Ödön kereskedelmi és váltótörvényszéki elnök, Hammersberg Jenő budapesti királyi főügyész, báró Eötvös Loránd, a tudományos akadémia elnöke, Márkus József főpolgármester, Herczegh Mihály tudomány-egyetemi rektor, Wartha Vincze műegyetemi rektor, Rudnay Béla főkapitány, dr. Romy Béla osztálytanácsos, Beniczky Lajos, Pestmegye alispánja, Halmos János polgármester, Matuska Alajos alpolgármester, Bogdanovics Lucian budai görög-keleti szerb püspök, Szász Károly evangélikus református püspök, Vézinger Károly apát, királyi palotai plébános, dr. Nemes Antal budavári plébános, Bachat Dániel evangélikus esperes, Haypai Benő budai evangélikus református lelkész, dr. Kohn Sámuel rabbi, Rákosi Jenő, az „Othon” elnöke és Mikszáth Kálmán, a „Budapesti Újságírók Egyesülete”-nek elnöke.

Lobkovitz Rudolf herceg tábornagy-hadtestparancsnoknál délután két órakor volt az ebéd. Részt vettek benne: Gróf Geldern Gusztáv és lovag Czibülka Hubert altábornagyok, Lánch Győző, deványai Halassy Pál, gróf Attems Móricz és Potiorek Oszkár tábornokok, dr. Huber Sándor vezértörzsorvos, Böhm Károly vezérhadbiztos, Ványa Ferencz

Prépost katonai lelkész, Jahl Gusztáv, Khittel Rezső, Fajta József, Forster Béla, Rost Nándor, Radanovich Henrik, Schrutek Károly, Pános Alajos, Michl Arnold, dillmonti Dillmann Oskár, Bartl Károly és báró Rilling Hermann ezredesek és Hergotta György őrnagy hadbíró.

Hadapródok felavatása.

A honvédségi tisztképző-tanfolyam végzett növendékeit mint minden évben, ez évben is ma, a király születése napján avatták föl. A harmad- és negyedéves növendékek előzőleg résztvettek a Vértmezőn a csapatszemlén. A növendékek az első honvédegyalozzred zenekarával tértek vissza a szemléről. A parkban ő felsége tavaly leleplezett szobra előtt sorakoztak, ahol előkelő közönség várta őket, élén Csesznák Benő vezérőrnagy intézeti parancsnokkal. Istvánffy Miklós segédtsízt felolvasta a kinevezésekről szóló rendeletet, majd az eskütétel következett. Utána Csesznák Benő vezérőrnagy szép beszédet intézett a felavatottakhoz, a kiknek nevében Kiss Béla hadnagy mondott köszönetet. Este az akadémia nagyteremében lakoma volt, amelyet reggelig tartó táncz követett.

A vidéken.

Ő felsége születésnapja a vidéken is számos ünnepségekre adott alkalmat. Tudósítónk a következőket jelentik nekünk:

Gödöllő, augusztus 18.

A virágokkal díszített udvari templomban az összes hivatalok képviselőivel zenés-mise volt. A misét dr. Pruzsinszky József plébános mondta két hadbírói szerzetes segédletével.

Vác, augusztus 18.

A város fel van lobogózza. A templomban Winter plébános misét mondott, mialatt a 6-os huszások díszlovókat adtak. Schusztler püspöknél ebéd volt, ugyancsak a katonatisztek is ünnepi ebédre gyűltek.

Pozsony, augusztus 18.

Hajnalban két katonazenekar járta be a várost, míg a vár fokáról 24—24 ágyulövés hangzott el. Majd az Eszterházy-terem tábortábori mise következett, amelyen az egész helyőrség jelen volt. Mise után délcégen defilírozott el a Frigyes főherceget helyettesítő Bolla altábornagy előtt. A csapatok elvonultával a hadapród-iskola végzett növendékei esküdtek föl gróf Wurmbrand Hugó gróf altábornagy előtt. A domban Zandt prépost czelebrált a hálaadó istentiszteleten.

Szeged, augusztus 18.

A belvárosi templomban ünnepies istentiszteletet tartottak, amelyen a városi hatóság Kállay Albert főispán vezetése alatt és az összes polgári és katonai hatóságok testületileg megjelentek. Istentisztelet után a főispán a tisztelgő küldöttségeket fogadta. Délben a Kass-fogadóban banket volt, amelyen a főispán felköszöntőt mondott.

Győr, augusztus 18.

Tegnap este a 19. gyalogezred zenekara nagy takarodót rendezett. A székesegyházban ma délelőtt Zalka János megyéspüspök istentiszteletet tartott.

Kalocsa, augusztus 18.

Reggel 9 órakor Császka György kalocsai érsek misét mondott. Délben az érsek 70 terítékű díszebédet adott, melyre a hatóságok főnökei és a város előkelőségei voltak hivatalosak. A hatodik fogásnál az érsek tosztozott.

Csaha, augusztus 18.

Csabán szintén díszesen feldekorálták a várost, kilencz órakor Nemeskey Andor czelebrált a hálaadó Te Deumon, melyet a hivatalos körök és fényes közönség hallgatott végig.

Veszprém, augusztus 18.

A délelőtti tartott nagymisén báró Hornag megyéspüspök pontifikált. Délben díszebédet adott, melyen a megye és város kitünőségei jelentek meg.

Gyula, augusztus 18.

Békésmegye székhelyén nagy fényvel ünnepelték meg a király születésnapját. A megyeházán a középületeken, nemkülönben sok magánházon zászló lengett. Tíz órakor fényes hálaadó istentisztelet volt, melyet Groh prépost czelebrált. Jelen

voltak: Bodoky helyettes alispán vezetése alatt a vármegyei tisztkar, az összes hivatalok vezetői és a katonatisztek. Délben egy órakor a prépost ebédet adott.

Miskolcz, augusztus 18.

A király születésnapját a hatóságok és az összes felekezetek megünnepelték.

Pápa, augusztus 18.

A Pápa város környékén levő hadgyakorlatok alkalmából különös fényvel ünnepelték meg a király születésnapját. Tegnap este a soproni 77-ik gyalogezred zenekara szerenádót adott a főispánnal Bakó dandárnoknak. Reggel a zenekar ébresztővel járta be a várost, délelőtt valamennyi felekezet templomában fényes istentiszteletet tartottak. A római katolikus templomban 9 órakor zenésmise volt. Mise alatt a templom előtt felállított katonaság háromszor adott sortüzet. Délben a tisztek közös lakomára gyűltek össze.

Szatmár, augusztus 18.

A székesegyházban ünnepélyes hálaadó istentisztelet volt, amelyet Meszlényi Gyula megyés püspök pontifikált.

Nagyvárad, augusztus 18.

A székesegyházban ünnepi mise volt, amelyet Schlauch bibornok-püspök czelebrált, Beóthy László főispán vezetése alatt megjelentek az istentiszteleten az összes hivatali előkelőségek. Délben Schlauch bibornok díszebédet adott.

Nyíregyháza, augusztus 18.

A király születésnapja alkalmából fényes istentiszteletet tartottak, délben pedig banketet, amelyen báró Feilitsch főispán köszöntötte fel ő felségét.

Sátoralja-Ujhely, augusztus 18.

Az összes templomokban ünnepi istentisztelet volt. A hatóságok mind képviseltették magukat; ott látnak többek közt Matolay Etele alispánt és Dókus Gyula főjegyzőt.

Eperjes, augusztus 18.

Ő felsége születésnapja alkalmából tábori mise volt, melyen a katonai és polgári hatóságok teljes díszben vettek részt. Délben dr. Vályi János görög katolikus püspök díszebédet adott. Este tűzijáték és multság volt a tiszti kertben.

Balaton-Füred, augusztus 18.

Halbik Cyprián tihanyi apát a fürdőközönség nagy részvéte mellett misézett. A fürdőtelep és a Stefánia yacht-egylet összes vitorláshajói lobogódiszt öltöttek. A színházban díszelőadás volt.

Arad, augusztus 18.

A katolikus templomban nyolcz pap segédkezése mellett a rendfőnök czelebrált. Az izraelita templomban dr. Rosenberg főrabbi mondott lendületes beszédet a királyról.

Szarvas, augusztus 18.

Szarvason ma az összes templomok megnyiták a király 68-ik születésnapjára hálaadó istentiszteletre. A város a nagy nap emlékeül a honvédtisztképző akadémiánál alapítványi helyet létesített.

Lipik-fürdő, augusztus 18.

Tegnap este fényes tűzijátékkal és dísz-hangversenyvel ünnepelték meg ő felsége születése napját. Ma délelőtt mise és délben a tisztkar banketje volt. Este táncvizsgalom fejezte be a napot. A középületeken mindenütt nemzetiszínű zászló volt a horvát zászló mellé kitűzve.

Kolozsvár, augusztus 18.

A középületeken és igen sok magánépületen nemzeti színű zászló leng. Ma délelőtt a főtéri plébánia templomban fényes istentisztelet volt, melyen a városi hatóságok és a katonai méltóságok teljes számban megjelentek.

Fluma, augusztus 18.

Már tegnap este a városi zenekar bejárta a kivilágított utcákat. Ma reggel öt órakor a haditengerészeti akadémia ágyútege huszonnégy lövést váltott. A város összes középületein kizárólag magyar lobogó lengett, mert ma léptették életbe a belügyminiszter rendeletét, hogy a nemzeti lobogó használata kötelező. A kikötőben horgonyzó összes bel- és külföldi hajók zászlódiszt öltöttek. A tem-

plomokban istentisztelet volt; a katolikus domban megjelent gróf Szapáry kormányzó is, aki különben délután ötven terítékű ebédet adott.

Zágráb, augusztus 18.

A székesegyházban Posilovic érsek misét mondott, amelyen Lipót Salvator főherceg, továbbá a bán képviselőiben Krajcovic osztályfőnök volt jelen. A közös hivatalok épületeit horvát és magyar zászlókkal díszítették fel.

Ausztriában.

Bécs, augusztus 18.

Gruscha dr. biboros hercegeknél díszebéd volt, amelyen résztvettek: gróf Goluchowski külügyminiszter, gróf Thun osztrák miniszterelnök, Kállay közös pénzügyminiszter, a többi miniszterek, az urakháza elnöke, a helytartó, a polgármester stb. Amikor Gruscha biboros ő felségére felköszöntőt mondott, az arzenálban ágyulövések dördültek el.

A monarchia minden részéből távirati tudósítások érkeznek arról, hogy miként ünnepelték e napot. Sok városban már tegnap este kivilágítást rendeztek. Ma mindenfelé katonai reveille és díszkivonulás, valamennyi felekezet templomában pedig istentisztelet volt.

Gastein, augusztus 18.

Ő felsége születésnapja alkalmából itt ünnepi istentiszteletet tartottak.

Prága, augusztus 18.

Több templomban istentisztelet volt és a helyőrség díszben kivonult. Este az új német Landestheaterben ünnepi előadást tartottak.

A külföldön.

Wilhelmshöhe, aug. 18.

A Ferencz József ő felsége születésnapja alkalmából adott mai díszebédén részt vettek: Szögyény-Marich László osztrák-magyar nagykövet a nagykövetség személyzetével, Werder és Schweinitz tábornokok, volt bécsi szt.-pétervári követek, Magdeburg tartományi elnök és Wittich tábornok. Vilmos császár poharat emelt felségesszövetségétársára egészségre és rámutatott ő felsége küszöbén álló jubileumára, amelyben mindenki részt vesz, mert minden szív együtt érez Ferencz József ő felségével. Az ebédnél a 83. gyalogezred zenekara játszott.

Neuchâtel, augusztus 18.

Ferencz József császár és király ő felsége születése napja alkalmából a város gazdag lobogódiszt öltött. Délelőtt ünnepi istentisztelet volt. Azután külön misét szolgáltattak, amelyen Erzsébet császárné és királyné volt jelen.

Niuch, augusztus 18.

Az itt tartózkodó magyar és osztrák alattvalók a konzulátus épületében ünnepelték meg ő felsége születésnapját. Maximovits konzul lelkesült beszédében méltatta a nap jelentőségét. Ő felségéhez hódoló táviratot küldöttek.

Berlin, augusztus 18.

Ferencz József ő felsége mai születésnapját több itteni lap igen meleg hangú cikkben ünnepli.

A „Kreuzzeitung” azt írja: Ausztria-Magyarországgal egyesül ma Németország is abban az őszinte óhajban, hogy császáruk hű barátja és szövetségese népeinek üdvére és javára még soká uralkodjék.

A „Germania” azt mondja, hogy különös jelentőséget nyer ez a nap az idén azáltal, hogy 1898. december másodikán telik be a félszázada annak, hogy Ferencz József ő felsége a trónon ül. Németország ezuttal is örömmel ragadja meg az alkalmat, hogy kifejezze az uralkodó irányában szerencsekívánatait és azt kívánja, hogy Ferencz József ő felsége még sokáig viselje erőben és egészségben jogarát.

A „Post” így ír: Hogy Ausztria-Magyarország azzá lett, ami ma, azt első sorban császáranak és királynak köszönheti. Császáruk felsége szövetségeseinek születése napján óhajtanunk az, hogy december 2-án egyetértő nép seregélyen az uralkodó körül és fogadja meg újra, hogy úgy, mint az elmúlt ötven esztendőben, a jövőben is mindig híven fogja követni uralkodóját háborúban és békében egyaránt.

Szerejevo, augusztus 18.

Tegnap a várost kivilágították. Ma minden káptalan templomában istentisztelet volt.

Bukarest, augusztus 18.

Ferencz József császár és király születése napja alkalmából ma délelőtt a katolikus székes-egyházban Te Deum-ot tartottak, melyen Károly király képviselőjében Sturza miniszterének a kabinet valamennyi tagjával, a diplomáciai kar, a községtanács tagjai, a katonai és polgári méltóságok, valamint az osztrák-magyar kolónia tagjai voltak jelen. Az osztrák-magyar kolónia ma este disztracsorát rendez.

Cetinje, augusztus 18.

Ferencz József császár és király születésnapja alkalmából Miklós fejedelem távirati uton kívánt szerencsét ő felségének. A mai reggelénél Miklós fejedelem, aki a Szent István-rend nagykeresztjével jelent meg, a következő felkötésztét mondotta:

„A nagy szomszéd monarchia forrón szeretett urának születésnapját ünnepli ma. Ünnepli pedig annál nagyobb lelkesedéssel, mert ez a nap dicsőséges uralkodásának ötvenedik esztendejébe esik. Ez az ünnep viszhangra talál nálunk és én boldog vagyok, hogy az önök körében, eitelve igaz szeretettel és őszinte háladatossággal a nemeslelkű uralkodó iránt, poharamat az ő drága egészségére üríthetem. Ferencz József császár és király ő felsége éljen!”

A pohárköszöntő után a zenekar rázendített az osztrák néphymnusra. A reggeli résztvették a diplomáciai kar, a montenegrói miniszterek és méltóságok. Az osztrák-magyar ügyvivő ma délelőtt fogadta a szokásos szerencsekívánatokat. A követi palota előtt katonazene játszott.

Szófia, augusztus 18.

Ferencz József császár és király mai születésnapján a katolikus templomban Te Deum volt, amelyen jelen volt az osztrák-magyar diplomáciai ügyvivő az ügyvivőség személyzetével; ott voltak továbbá a bolgár miniszterek. Az egyházi szertartás után az osztrák-magyar ügyvivő fogadta az osztrák-magyar kolóniát. A külügyminiszterium vezetője tolmácsolta a fejedelmi kormány szerencsekívánatait.

Belgrád, augusztus 18.

Ferencz József császár és király születésnapját itt ünnepélyesen ülték meg. A követi kápolnában Te Deumot tartottak, amelyen Schiessl osztrák-magyar követ és az osztrák-magyar konzul, a követség és a konzulátus személyzetével, a diplomáciai kar, Lozanic kereskedelmi miniszter, Gyája külügyminiszteri osztályfőnökkel együtt, mint a kormány képviselői, a polgármester, a városi prefektus, valamint az osztrák-magyar kolónia számos tagja vettek részt. Ezután az osztrák-magyar követ fogadta a követi palotában a szerencsekívánatokat. Este az osztrák-magyar kolónia ünnepi lakomát rendez.

Lipcse, augusztus 18.

Ferencz József császár és király ő felsége születése napja alkalmából az itteni katolikus plébánia-templomban ünnepi istentiszteletet tartottak, amelyen az osztrák-magyar konzulátus tisztviselői, az osztrák-magyar segélyegylet elnöksége, valamint az osztrák-magyar kolónia számos tagja volt jelen. Az osztrák-magyar kolónia gróf Goluchowski külügyminiszterhez üdvözlő táviratot küldött ő felsége számára.

Ostende, augusztus 18.

Az itt időző mintegy ötven magyar megünnepelte ő felsége születésnapját. A Szent József-templomban a délelőtti folyamán tartott istentiszteleten többek közt ott voltak: gróf Andrássy Aladár, báró Wodianer Albert, Csörgheő államtitkár, Berczik Árpád miniszteri tanácsos, Vadnay Andor főispán, Hegedüs Sándor, Hellni Ferencz, Sámuel Lázár, Arányi Miksa és Egyedi Arthur országgyűlési képviselők.

Konstantinápoly, augusztus 18.

Ferencz József császár és király születésnapja alkalmából ma délelőtt 10 órakor magr. Benetti pápai legátus ünnepi Te Deumot tartott a perai katedrális templomban. A Te Deumon ott voltak:

az osztrák-magyar nagykövetség és konzulátus tagjai, a „Taurus” tisztjei és jelensége, az osztrák-magyar posta- és Lloyd tisztviselői, továbbá az osztrák templomok és iskolák papjai és tanítói s az osztrák-magyar kolónia tagjai.

A nagykövetségen fogadták ezután az osztrák-magyar kolóniát. Klaric gyárigazgató, a Ferencz József-egyesület alelnöke tolmácsolta a kolónia szerencsekívánatait és kérte a nagykövetséget, juttassa azokat a trón számolyához. Együttal kiemelte, hogy a kolónia elhatározta, hogy ő felsége osztrák császári jubileuma alkalmából egy új kórház felállításának fogja utját egyengetni, amelynek érdekében már felhívást is bocsátott ki.

E szavakra báró Macchio nagykövetségi tanácsos, az osztrák-magyar nagykövetség ügyvivője leendőletes beszéddel válaszolt, amelyben hangsúlyozta ő felsége születésnapjának kiváló jelentőségét az idei jubileumi esztendőben és ünnepelte ő felsége uralkodói erőnyeit. Szavait háromszoros hoch-al végezte, amely a jelenlevők ajkán lelkes viszhangra talált. Délután Mehmed basa, a szultán első főhadsegéde és sógora és Munir basa főszertartásmester átadták a szultán szerencsekívánatait. Este Bujukdereben kivilágították az osztrák-magyar nagykövetségi palotát, a „Taurus” osztrák-magyar állomáshajót és a „Lloyd” egyik hajóját.

HIREK.

Lapunk mai száma 16 oldal.

— **Erzsébet királyné vendégei.** Nauheimből telegrafálja tudósítónk: A hesseni nagyhercegi pár holnap délben, Vilmos császár és Augustia Viktória császárné pedig vasárnap délután négy óra tíz perczkor érkeznek ide Krombergből Erzsébet királyné ő felsége látogatására.

— **A királyt váró Lőcse.** Lőcsei tudósítónk írja: Az itteni városi képviselőtestület tegnap tartott rendkívüli közgyűlésén tudomásul vette a királylátogatás alkalmából kiküldött fogadó-bizottság intézkedéseit. A bizottság megbízatásában eljárva, jelenti, hogy a városi főtéren és a Kossuth-utcában a nagy körút díszítése be van fejezve, mely munkálatok hétezer forintnyi költséget igényeltek.

Ő felségének itten tartózkodása idejére a bizottság villamos világítás berendezését javasolja, mivel Ludwig vasuti elnökgazgató hajlandó az állami vasutnál levő villamvilágítási gépezetet csupán szállítási költségei megtérítése ellenében átengedni.

A diadalkapukat az előváros felső végén, továbbá a Kossuth-utca két végén állítják föl. Mind-ezen munkálatok összesen tizenegyezer forintba kerülnek. A képviselő-testület a fogadó-bizottságnak tett előterjesztéseire úgy egészben, mint a részletek tekintetében hozzájárult. A város a tanácsossal és a városi képviselő testülettel fogja magát a fogadtatásnál képviseltetni.

A megyeházán ő felségének lakosztályait már berendezik; a nagy fogadóterem díszítése nemsokára be lesz fejezve; a még hátralevő munkálatok is oly előhaladt stádiumban vannak, hogy a királynak ideérkezése előtt jóval korábban elkészülnek. A hadgyakorlatok területébe első közlekedési utak nagy részét az alispán már bejárta. Bene Róbert kassai posta- és táviratigazgató az udvari posta- és távirat-hivatal szervezésére összesen tizenhat tisztviselőt fog ide kirendelni.

Személybiztonsága és rendőri intézkedések még eddig nem történtek, de remélhetőleg már nemsokára erre is rákerül a sőr.

Az alispáni hivatal köriratban felszólította a járás szolgabiráit, hogy egy parasztfelvonulás szervezésére a községekben önként jelentkezőket csoportbörözözzék. Az eddigi jelentésekből ítélve 1500 emberre biztosan lehet számítani; ezek, valamint 500-nál több bányász fényes fáklásmenetelt fognak rendezni. Ezen hódoló felvonulás alkalmából a Lőcsei dalos-egyesület szerencsét rendez a királynak.

A küldöttségek közül a római és görög-katolikus papságot Szmeccányi Pál székesi püspök fogja vezetni, a tiszakerületi evangélikus egyház

küldöttségét Zelenka Pál püspök és Szentiványi Árpád kerületi egyházfelügyelő, a székesi izraelita hitközséget pedig dr. Rosenzweig Bertalan lőcsei izr. hitközségi elnök, Szepes vármegyét és Lőcse, valamint a szomszéd városok hatóságait gróf Csáky Zenő főispán vezeti. Ugy beszél, hogy Ferencz Ferdinand és Ferencz Salvator főhercegek nem jönnek el a hadgyakorlatokra és levélben megköszönték Probstner Gyula földbirtokosnak a nekik falajánlott lakást. A katolikus plébániát, ahol József főherceg fog lakni, most restaurálják:

— **Személyi hír.** Kossuth Ferencz országgyűlési képviselő, a függetlenségi párt vezére, ma Nápolyból, hat heti távollét után Budapestre érkezett.

— **Gróf Zichy Jenő expedíciójára.** Gróf Zichy Jenő a következő táviratot küldte a „Magyar Távirati Irodá”-nak:

„Irkutszk, augusztus 18.

Pénteken a Baikaltóhoz, szerdán Gó-biba indulunk.

Zichy.”

— **A világljáró hiba.** Öreg hiba, hogy a telefon rossz. Ha a telefonos-kisasszonyokkal meg is tudunk már békülni, akkor okvetlenül bajunk támad a dróttal. Vagy vihar van a vonalon, vagy rossz a vezeték, de panaszra mindig van okunk. A telefon fogyatékosága okozhatta azt a hibát is, amely természetesen az egész világ sajtóját be fogja járni, mert a hiba a „Neue Freie Presse”-ben volt. A dolog így esett. A „Neue Freie Presse” budapesti tudósítója leadta lapjának az „Országos Hirlap” tegnapi tudósítását az ischli tanácskozásokról. Leadta az utolsó szöveg helyesen, de egy passzusha mégis belecsuszott valami hiba. És nem is közönséges. Mert éppen abba a mondatba csuszott, ahol Bánffy Dezső így szól:

„A magyar képviselőház többet kívánhatna a törvény erejénél fogta, mint a mennyit én képviselek; de amit képviselek, az aztán a legkevesebb, amit Magyarország-nak meg kell adni.”

Már most ez a „Neue Freie Presse”-ben így jelent meg:

Das ungarische Abgeordnetenhaus könnte auf Grund des Gesetzes weit mehr verlieren, als was ich verliere, aber was ich verliere, das ist das Wichtigste, was man Ungarn geben muß.

Szóval: „verlangen” helyett „verlieren” jött a bécsi újságban. Az ellenmondás pedig a két értelem között igen jelentékeny. Míg a magyar értelem nagyon korrekt, hazafias és világos nyilatkozat, addig a német értelmezés — aminek persze csak a telefon fogyatékosága az oka, zavaros, helytelen és inkorrekt. Már pedig az „Országos Hirlap”-ban közölt nyilatkozat korrektségét nem engedjük konfiskálni, akármilyen legyen is az osztrák sajtótörvény 19. §. Amikor tehát helyreállítjuk az „Országos Hirlap” közlésének helyes értelmét, elvégeztük a dolgunkat rosszul halló telefonnal, de sajnos, nem állhatunk meg itt, hanem számolnunk kell néhány rosszul nyíró ollóval is. A „N. Fr. Pr.” legalább azt a fáradságot vette magának, hogy lefordította a közlést, de utána az egész bécsi sajtó, sőt később már egy budapesti német lap is kényelmesebben csinálta a dolgát, amikor közleményünkét már csak a „Neue Freie Presse”-ből vette át, persze a kirívó hibával együtt, melyet nem is vettek észre. Egészen bizonyos, hogy a külföldi sajtó is átveszi a hírt és vele a hibát, valahol pedig mégis csak csodálkozva venger észre, hogy milyen fureszán nyilatkozott a magyar miniszterelnök. És ezért kell a világljáró hibát megállítanunk az utjában. Nem hiúságból, de a magyar miniszterelnök reputációja érdekében.

— **A dráma epilogusa.** A pozsonyi dráma áldozatát, Kalbasa Miklós 72-ik gyalogezredbeli hadnagyot, akét Levin Lipót, a bécsi pénzügyminiszterium számvizsgálója párbajban agyonlőtt, tegnap estefelé temették el nagy katonai pompával a óriási résztvevő közönség jelenlétében. A szertartást három, Budapestről hozott görög-keleti lelkész végezte s a koporsó után, melyet röppant számú koszoru ékesített, az áldozatnak öreg édes anyja, huga és főhadnagy-bátyja haladt. Bár a drámanak köze-

lebbi motívumai még ismeretlenek, mégis mindjobban terjed a meggyőződés, hogy a hadnagyi valósággal a fátumnak esett áldozatul, mert állítólag semmi része sem volt abban, hogy Levint elhagyta ifjú felesége.

— **A Károly-kaszárnya nemzeti lobogója.** Aki ma a Károly-kaszárnya granátos-utcai oldalán elhaladtak, nyilván azt hitték, hogy káprázik a szemük. Ezt a hitet nem az épület ormán sötétlő sas kétféjű volta kellette, hanem az a hatalmas piros-fehér-zöld zászló, mely a homlokzatról lemosolygott. Magyar nemzeti zászló a Károly-kaszárnyán! Szinte hihetetlenül hangzik. Csak az a kár, hogy akkor tüzték ki, mikor a Károly-kaszárnya voltaképpen már nem is kaszárnya, hanem a városnak ideiglenes hivatali épülete. A kaszárnyában tudvalevőleg nincsenek már katonák, s a granátos-utca oldalán például, ahol a nemzeti zászlót lobogtatta a szél, az ötödik kerületi tűzország van ideiglenesen elhelyezve. Ez persze sokat levon a hazafias örömből, mindazonáltal bizonyos elégtételt érzünk, hogy annak a rideg épületnek ormáról a nemzeti zászló mosolyog le. Igaz, hogy csak a mai napon, a király születésnapjának ünnepén.

— **A pápa egészsége.** Rómából táviratozzák: Ma este az a hír terjedt el, hogy dr. Lapponi mai látogatásakor azt tanácsolta a pápának, hogy nyugodjék és szüntesse meg a kihallgatásokat. Dr. Lapponi most fülhatalmazta a Stefani-ügynekséget annak a határozott kijelentésére, hogy ma egyáltalában nem volt a Vatikánban és rendes látogatását csak holnap este teszi. Dr. Lapponi hozzátette, hogy a pápa egészségi állapota normális és kielégítő és vasárnap, amint ki volt tűzve, a pápa Szt. Joachim ünnep alkalmából egyházi és világi személyeknek kihallgatást ad.

— **A nagyszabeni tragédia.** Nagyszabentól írják, hogy a lapok részletes előadásai, amelyek a Wasserthal-ügy vizsgálatára és az ítélethirdetésre vonatkoznak, teljesen alaptalanok és csak a tudósítók élénk fantáziájának köszönhetik létüket. Teljesen lehetetlen ugyanis, hogy a hadbírósg valamelyik tagja mondotta volna el e részleteket, mert a vizsgálat elején megeskették valamennyiüket, hogy az ügy lefolyását a legnagyobb titokban tartják. Az is üres mese, hogy egy vádlott tiszt teljes díszben jelenhet meg bírál előtt; csak a felmentő ítélet után kapja vissza kardját. Ép így abban sincsen semmi igaz, hogy Wasserthal századost Grácba helyezik át és már el is utazott oda. A százados a Nagyszabentól hat órányira fekvő „Hohs Rinne” nevű katonai gyógyfürdőben tartózkodik és csak egészségi szempontból időzik az erdélyi Kárpátgyógyintézet nagyszabeni alosztályának e klimatikus gyógyhelyén.

— **Végzetes vadászatok.** Thiel Bernát felölhető gazdatiszt — mint tudósítónk írja — a közeli erdőbe vadászni ment. Vadnak nyomára azonban sehosem akadt és így fáradtan dőlt egy fa alá, puskáját pedig egy ágra akasztotta, a csőnyílással lefelé. A ravasz is fel volt huzva és míg Thiel aludt, — talán egy leeső faágtól — a fegyver elsült és oly szerencsétlenül találta az alvó vadászt, hogy sebeibe belehalt. — Nagyszabai erdő-ségében Perasin J. odaváló erdősz, mikor estefelé a vadászatról visszatért, egyszerre a földre ejtette a puskáját, amelyből elfelejtette a töltést kivenni. A puská elsült és a golyó szívére találta Perasint, aki azonnal kiszenvedett.

— **Szociálista tüntetés.** A pestvidéki törvényszéknél tegnap tartott tárgyalásra a főváros területéről kitiltott Pollák Bélát mint tanut idézték meg. Ez alkalomból Rudnay főkapitány három napra szóló menedéklevelet adott Polláknak, amelynek oltalma alatt a tegnapi tárgyaláson meg is jelent. A budapesti szociáldemokraták ez alkalmat fel akarták használni arra, hogy elvtársuk mellett nagyszabasi tüntetést rendezzenek és estére a „Népszava” tegnapi számában gyűlést hirdettek. A gyűlést ma este nyolcz órakor egy vig-utcai házban akarták megtartani. Egyedüli szónoknak, illetve a napirendre kitűzött: „Magyarországi munkásmozgalom” előadójaul nevezett lap Pollák Bélát

hirdette. Ma este nyolcz órakor a gyűlés helyén meg is jelent mintegy hatszáz munkás. Mikor Pollák a terembe lépett, óriási lelkesedéssel és éljenzéssel fogadták. Pollák alig hogy helyet foglalt, hozzálépett Krecsányi Kálmán rendőrkapitány s figyelmeztette őt, hogy neki e gyűlésen jelen lennie nem szabad, mert a menedéklevele értelmében saját érdekkörén s a hivatalos megidéztetése tárgyát képező ügyön kívül más dologban részt vennie tilos. Felhívta tehát, hogy ha nem akarja magát kitenni a letartóztatásnak, hagyja el azonnal a gyűlés helyét. Pollák arra a kérdésre, hogy ha nem beszél a gyűlésen, akkor is letartóztatja-e a rendőség, Krecsányitól igenlő választ kapva és Pfeifer tanácsát is meghallgatva, a gyűlésből eltávozott, miközben a jelenlevők zajosan éljenztek, néhányan pedig attól tartva, hogy a rendőség letartóztatja, hozzá csatlakoztak kísérőül. Krecsányi szétoszlásra hívta fel azután a munkásokat. Azok részben a marseillaisét énekelve, részben Pollákot éltetve, kivonultak a teremből.

— **Az expensótták Ausztráliában.** Élégé ismeretes dolog, hogy a magyar jogkereső közönség nem találja tulajdonos szerénynek az ügyvédi költségjegyzékeket. Azt azonban már nem tudja mindenki, hogy azok a „rémitő nagy” költségjegyzékek, amelyeket magyar ember csak kuriai ítélet alapján fizet meg, nevetségesen kicsinyek az ausztrálikhoz képest. A magyar állapot tehát az a bizonyos „relatív boldogság”, amit ezerszer megátkozunk — absolute. Az ausztráliei viszonyokat eléggé jellemzi a következő néhány példa.

— **New-Sud-Wales igazságügyminisztere** egy interpellációra nyíltan kijelentette, hogy a Herry-féle ügy 565.960 márka perkoltséget okozott és ebből a csinos összegből Mr. Bruce Smith ügyvéd ur maga kapott 164.020 márkát. A Harold Brothers fizetésektelenségi ügyben kétszáz ezer márkás költségjegyzéket nyújtott be az ügyet rendező nyolcz ügyvéd. Ezek között volt Mr. Kingston főügyész és miniszterelnök is, ő panaszkodott legjobban „személyes érdekeinek megsértése” miatt. (Irigylésre méltó ellenzék!) Egy másik ügyvéd költségjegyzékéből a következő tételeket említjük fel, a terminus technikusokat lehetőleg lefordítva magyar, azaz „magyar jogi” nyelvre;

Tényálladék felvétele	88	márka
Meghatalmazás kiállítása	26.40	"
Értekezlet tanúkkal, kijelentéseik átanulmányozása	110	"
Védőirat terve	122	"
Jelenlét kettős minőségben egy bizottsági gyűlésen, mint solicitor	110	"
mint barrister	220	"

Ezekből a példákban okulhat a magyar közönség is, csak ne okuljon valahogy az ügyvédi kar!

— **Letartóztatott közgyám.** Békés-csabai levelezőnk jelenti: Omaszta Elemér Csabai város hivatalától felfüggesztett közgyámját megkeresésére a budapesti államrendőség letartóztatta. Omasztát hűtlen kezelés és nagyfokú hanyagság miatt hónapokkal ezelőtt vizsgálati fogságba helyezték. Néhány nap mulva eltűnt Csabáról ismeretlen helyre és akkor tűnt ki, hogy tetemes adósságot — 20 ezer forintot — hagyott hátra, ezenkívül még bírói zártórest is követelt el, mert bíróilag lefoglalt bitorait eladta. Omaszta segélymi ügyei oly természetűek, hogy jelenléte szükséges. A gyám királyi törvényszék a letartóztatottat — feleltetésére — kiszabadította a vizsgálati fogságból, de megtiltotta állandó tartózkodásának a rendőrséggel való közlésére.

— **Egy ballerina balesete.** Gráczból táviratozzák lapunknak, hogy az ottani színház egy ballerínája, Engel Mária, ma egy kártársnője helyett beugrott és nagyon pórul járt. Előadás alatt leesett egy lóról és elvesztette eszméletét. Idáig még nem tért magához.

— **Baleset a Krivánon.** Heinisch József bécsi lakos e hónap 15-én Blascsekovic János, a Kárpátgyógyintézet vezetője társaságában a Csorba-fürdőről kirándulást tett a Krivánra. Egy veszélyesnek ismert szikla tetején a vezető hirtelen elcsúszott és a mélységbe zuhant. Heinisch rémülve vette észre Blascsekovic balesetét és lassan keresgélte

a visszavezető utat. Hosszas barangolás után csak másnap reggel ért haza. A szerencsétlenség hírére többen, köztük Szentmártoni István zsendár-örmszter és Simon Ferencz budapesti lakos a lezuhant vezető keresére indultak el és csakhamar rátaláltak egy sziklahasadékban. Blascsekovic mindkét lábát eltörte és így felgyógyulása előreláthatólag betekig el fog tartani.

— **Tüzek. Iglón** — mint tudósítónk táviratozza — ma éjjel hirtelen tűz ütött ki, amely rövid idő alatt öt házat melléképületeikkel együtt elhamvasztott. — Komárommegyéből írják, hogy az utóbbi időben rendkívül gyakoriak a tüzesetek. Közel egymásutánban égett le az ágostyáni, később a bánhidai erdőrészt, és mind a két helyen huszharmincz hold erdő lett a tűz martalókévé. A napokban a tóvárosi temetőt gyújtották föl ismeretlen tettesek. Szerdán pedig Tatán pusztított a tűz, melyet a tatnai tűzoltóság csak hosszú fáradságos munka után tudott eloltani.

— **Öngyilkos tanár.** Kónya Ferencz, miskolci főgimnáziumi tanár, kinek öngyilkosságáról hírt adtunk, negyvenkét éves, erőteljes, egészséges és igen rokonszenves ember volt. Öngyilkossága okát maga írta le írónnal egy gyászjelentés hátlapjára. Erős, biztos vonásokkal így ír:

— A megőrülés szimptomái mutatkoznak rajtam. A részleges halálnál jobb a teljes halál. Mindig irtóztam a szenzációtól s ime, mégis az a végzetem, hogy szenzáció tárgya legyek. Kérem embertársaimat, ne ítéljenek tulajdonra felettem. Nem én vagyok az első s nem is — pedig bár lehetnék — legutolsó . . .

Kónya nyitott ajtó mellett követte el az öngyilkosságot. Kétszer lőtt magára revolverből. A második lövés rögtön megölte. A főgimnázium külön gyászjelentést adott ki haláláról. Kónya az ifjuság legkedveltebb tanárainak egyike volt.

— **Krivány hamisítása.** Aradról táviratozza nekünk az „Arad és Vidéke” szerkesztősége, hogy dr. Lasman alügyész és Koller vizsgálóbíró mai vizsgálódásaik alapján megállapították, hogy nemcsak azokban a könyvekben vannak hamisítások, amelyeket maga Krivány vezetett, hanem hivatalnoktársaiában is. Ezek a hamisítások is mind a Krivány munkái.

— **Páris bevétel.** Páris városának bevételeit ismertetik most a francia lapok. Ez a kimutatás — mint alább látható — igen tekintélyes számokból áll, a végső összege meg épen horribilis, noha sem a színházi jegyek, sem a szódavíz nincsenek megadóztatva, mint ahogy nálunk akarták a kedves városatyák. Ime a statisztika. A Bois de Boulogneban és a Champs Elyséesben levő vendéglők és kávéházak évi bérletei: a „Pavillon d'Armenoville” 12.500 frank, a „Pavillon Chiratis” 16.900 frank, a nagy vizesésnél levő kávéházak és étterem 16.000 frank, a „Chalet des Hez” 9200 frank, a „Chalet du Rond Royal” 6000 frank, a „Chalet des peleur du Ranebach” 6000 frank, a „Chalet du Cycle” 5000 frank. Bois de Boulogne tiz lakóháza 42.000 frank, a lovasjátékoknak való tér 12.000, a Pré-Catelan gazdaság a Bois de Boulogne fűvények learatási jogával együtt 16.000 frankot fizet, a két tó csónakjai 15.200 frank, a korcsolyázó-tér évi bérösszege 20.000 frank, a korcsolyázó-téri jéggyár 17.000 frank, a Jardin de declimation 1000 frankot fizet csupán, mivel a várostól semmi szubvencziót nem kap, a két tó halászati joga 3800 frank, egy kis laczkonyha 5 frank. Most jönnek a nagy számok. A longchamps-i hyppodrom 100.000 frank, azonkívül a belépő jegyekből is átlag 100.000 frank illeték, az auteuili hyppodrom 50.000 frank, a belépőjegyekből pedig átlag 100.000 frank; aztán jönnek még az apró-cseprő mutatóványos bódék, körhinták s a többi ilyen-fajta helyek, úgy, hogy a Bois de Boulogne évenként 587.000 frankot jövedelmez a városnak. A Champs Elyséesen levő hangversenytermek és vendéglők a következő bérösszeget fizetik: a „Cirque d'Été” 25.000 frank; a „Théâtre Marigny” 21.000 frank; a jégpalota 32.000 frank; a „Ledoyeu” vendéglő 15.000 franc; a „Pavillon du Cirque” 12.000 frank; a „Concert des Ambassadeurs” 28.500 frank;

„L'Alcazar” 28.500 frank; a „L'Horloge” 25.000 frank; a „Pavillon de l'Elysée” 18.500 frank; két más pavillon 62.000 frank; a kecske-nyárgáló (gyerekeknek való játékhely) 12.000 frank; a négy hátszínház 3.030 frank; a Liozak 2600 frank; összesen tehát 253.000 franc. Ezekhez jön még a „Bois de Vincennes” 81.600 frankkal, a „Parc de Buttes Chaumont” 15.000 frank és a városi kertekért 32.550 frank. Aki nem sajnálja a fáradságot e sok szám összeadására, az megtudhatja, hogy mennyi mellékes keresete van a franczia fővárosnak.

— Eltűnt rendőr. Gyergulics Nándor, budapesti születésű, 31 éves, nős, próbaidős rendőr ez előtt két héttel egyenruhájában elment Murányi-utcai lakásáról és azóta nem tért vissza. Hozzá tartozói félnek, hogy öngyilkosságot követett el, mert erről több ízben tett említést. A rendőr közfelfogott, jól táplált arcú, szőke bajusza, barna haja van, szemét kék szürkék. Magyarul, nemetül és tótul beszél. A rendőrség mindenfelé keresi.

— Elfogott templomrabló. Pécsről táviratozók nekünk, hogy egy ottani ékszerészhez tegnap egy ember állított be, aki értékes templomi edényeket kínált megvételre. Az ékszerésznek gyanus volt a dolog és telefonon azonnal értesítette a rendőrséget, mielőtt azonban a rendőrségtől valaki a boltba érkezett volna, a gyanus alak megugrott. Ma reggel azonban rátaláltak és Vaszary Gyula rendőrkapitány a sétatérre személyesen fogta el a templomrablót, aki előkelő nagyváradi családból származik. Neve Nadányi Albert. Tegnap délelőtt elemelt a pécs-belvárosi templomból egy ezer forint értékű fészületet. A sekrestyés később rájött a dologra, de nem mert jelentést tenni. A tolvaj a temetőben tartózkodott napok óta, ott rejtette el a fészületet is, amelyet most előadott. Nadányi legutóbb mint községi jegyző volt alkalmazva. Ártottak az ügyészségnek.

— Toronyzene a Mátyás-templomban. Szent István napján, augusztus huszadikán, déli tíz órákor a nemzeti ünnep alkalmából toronyzene lesz a budavári koronázó Mátyás-templom magas erkélyén. A bosnyák ezred zenekara régi magyar egyházi énekeket fog előadni. Végül a zenekar a magyar himnuszot játssza.

— Ruhaszövet — bogárszárnyakból. Csak a minap adtunk hírt arról, hogy ma már a pókhálóból is tudnak ruházövetet készíteni, most meg arról írunk az angol újságok, hogy legújabbán már a rovarok szárnyait is felhasználják szövet készítésére. Egy angol színpadi híresség, miss Olera Andrews, nemrég valóságos szenzációt keltett egy ruhájával, melyhez nem kevesebb, mint 5000 bogár tarkán esülő szárnyát használták föl. Az ilyen szövetet most még csak Indiában tudják készíteni és másutt nem is kapható. De ott is hihetetlenül drága, úgy, hogy csak föledelmek leányai viselhetnék bogárszárny-szövetből készült ruhát. A szövet tulajdonképpen nehéz fehér selyem, s a bogárszárnyak a selyemszálak közé vannak beleillesztve, jobban mondva: beleszöve. A szárnyakat sajátos módon preparálják, mi által szebb fényt és nagyobb artosságot nyernek. Az egy, egy és fél centiméter hosszú szárnyakból különböző fantasztikus mintákat, virágokat és leveleket szőnek a selyemszövetbe, amiket ezanfelül valódi arany-fonalakkal vesznek körül.

— Drága ajándékok. Londonban most igen különös, de nagyon kellemes nászajándékok vannak divatban, aminőket azonban csak földi javakkal gazdagon megáldott apák vagy rokonok adhatnak a vőlegénynek vagy menyasszonynak. Mielőtt az ifjú pár násztra indul, a kedves após egy egyszerű, szerény kötésű könyvet ad át a férfinak, mely kisebbfajta albumhoz hasonlít. A könyvben az év minden napjára külön lapocska van több-kevesebb értékes bankjegy alakjában. A 365 lap egyike sem lehet kisebb értékű tíz fontnál és így a könyvecskébe valóságos kincsesbányája az új párnak, melyből kedvére merithet. Extravagáns ajándékokkal már azelőtt is gyakran lepték meg imádoztójukat az érdekes színésznők udvarlói, de most egy előkelő londoni klubban különösen sokat beszélnek egy lord eredeti ötletéről. Ez az ur imádoztójának egy napon pompásan kiállított bonbonniert küldött, mely a legfinomabb csukorkákkal

volt megtöltve. Az ajándék értéke azonban az egyes bonbonok borítéka volt. Ugyanis minden csukorka százfontos bankjegybe volt gondosan becsavartva.

— Parasztlegények statárium. Jászfényszaru járás-nagy-kun-szolnokmegyei községben borzasztó statáriumot tartott kilencz parasztlegény Deák Bizi János parasztlegény fölött. Tegnapelőtt éjjel egy mulatság után szembeszálltak veje, mind a kilenczen rátámadtak s úgy összetörték, hogy a súlyos sérülések következtében néhány óra múlva meghalt. Mezei Imre főczinkos a tett elkövetése után elmenekült, állítólag Kőhányára utazott, de a többi nyolcz legényt a csendőrség letartóztatta s bekísérte a jászberényi járásbíróhoz. A letartóztatott legények nemcsak hogy nem tagadják a tetteiket, sőt bizonyos makacssággal, egyhangulag mindannyian így vallottak:

— Ugy kellett lenni, mert az volt az itéletünk, mivel a Bizi Jancsi sohasem maradhatott tőlünk!

— Összegett asszony. Ma éjjel a külső váci-úton Paladi Mária huszonhét éves, főlegyházi születésű asszony egy petroleumos lámpát tisztogatott, miközben ruhája meggyulladt és csak egy bátor, életét feláldozó embernek köszönheti, hogy nem égett teljesen össze. A lángborult asszony ugyanis kirohant az utcára, ahol a nagy ijedségtől elájult és összeesett. Hudick Pál csavargyári gépész az égő asszonyt pusztán kézzel a kut alá vonszolta és pár pillanat alatt eloltotta az égő ruhát. Aztán egy vizes ponyvával a konyhába szaladt és az égő petroleumot immár teljesen lángban álló konyhát is eloltotta.

— Hosszu álom. Losoncson — mint tudósítónk jelenti — egy Farkas Etel nevű husz esztendő leány már nyolcz nap óta alszik, igen rövid megszakításokkal. Farkas Etel öt hétig fektett tifuszban s mikor végre meggyógyult, idegei annyira megfeszültek, hogy végképen kimerülve, mely álomba merült, amelyből csak rövid időre szokott fölébredni. Mikor néha fölébred és kérdezik tőle, hogy eszik-e valakit, akkor azt feleli:

— Eszem.

Ha aztán azt kérdezik:

— Nem akarsz enni? Akkor azt feleli:

— Nem. Aztán kérdezik:

— Félkelsz?

— Föl.

— Nem kelsz föl?

— Nem.

Szóval, mindenre a kérdés első szavával felel; azt az egy szót is csak bágyadtan tudja ki mondani, aztán újból elalszik. Az orvosok, akik a leányt megvizsgálták, azt mondják, hogy ha fölébred, kitűnő médium lesz hipnotizőröknek. Az egész városban kíváncsian várják, hogy meddig tart a beteg leány álma?

— Villamos elgázosítás. Ma este kilencz órakor a külső váci-úton a 849. számú villamos kocsi elütötte Korpás Pál újpesti hentes szekerét. A kocsi levő Drezler Róbert nevű, kilencz éves kis fiú a zökkenés következtében kiesett a szekeréből és fejét a villamos kocsi ütötte oly erősen, hogy pár perc múlva meghalt. A rendőrség letartóztatta a villamos kocsi vezetőjét, Mersva Istvánt és Stigmundt Károlyt, kiknek vigyázatlanságuk okozta a szerencsétlenséget.

— A július. Lapunk egyik közlelbi számában az egyik alatt megjelent a „Büggölen Hirmondó” vetett híreinkre vonatkozólag Grünwald Aladár úrnak kijelentésére kért fel bennünket, hogy a lapunk minden alapot nélkülöz.

Napirend.

— Pénztár: Péntek, augusztus 19. Római katedrális: 10. Lejos 7. — Protestáns: Székhely. — Görög-ország: (augusztus 7.) Domoc. — Zsidó: Elül 1. Római. — Nap két 4 óra 46 perczkor, nyugat 9 óra 46 perczkor. — Hold két éjjel 6 óra 56 perczkor, nyugat 7 óra 9 perczkor délután.

A miniszterelnök nem fogad.
A horvát miniszter fogad délelőtt 8—10 óráig.
Az iparművészeti múzeum, nyitva 9—11 óra és 3—6 óra.
Iparművészeti társulat kiállítás nyitva 8—11 óra és 3—6 óra.
Országos képtár az Akadémiában nyitva 9 óráig délután 1 óráig.
Egyetem könyvtár nyitva 8—10 óra.
Akadémiai könyvtár nyitva 3—8 óra.
Múzeumi könyvtár nyitva 9—1 óra.

Nemzeti múzeum régiségtára nyitva délelőtt 9—1 óráig. Többi tárai, köztük a néprajzi osztály is (csillag-utca 15. sz.) 50 krajczár belépődij mellett tekinthetők meg.

Az új országgház kupolacsarnoka megtekinthető 10—11 óra 50 krajczár belépő díj mellett.

Technologiai iparmúzeum nyitva 9—11 óra.
Természettudományi gyűjtemények múzeuma nyitva 10—12 óra. (Múzeum-körút 4.)

A „Hódoló díszfelvonulás”, Eisenhut Ferencz örösi körképe látható Városliget, Andrassy-ut végén, látható reggel 9-től este 8 óráig. Belépő díj 50 kr. Gyermekekjegy 30 krajczár.

A jubileumi emlékérmek.

Többször meg volt már írva, hogy a király, ötvenéves uralkodói jubileuma alkalmából különböző emlékérmeket fog alapítani s azokat első sorban a hadsereg tagjainak és az állam polgári alkalmazottjainak szánja. Az erre vonatkozó legfelsőbb kéziratokat ma tette közzé a hivatalos lap s a közlésből látni, hogy a király tulajdonképen három új dekorációt alapított.

(A katonai emlékérem.)

Az első az „Ő felsége legmagasabb uralkodásának 50 éves emlékműve” alkalmából a fegyveres hatalom és csendőrség számára alapított emlékérem. Ez az érem aranyból vagy bronzból készül, a Ferencz József-rend habos vöröszalagján viselendő és az alapítási szabályok szerint így íratik le:

Előlapján ő felsége a császár és király képe, a legmagasabb névből és címéből álló körirattal, a hátlapon pedig borostyán és csarkoszoruba foglalt szen fóliás: „Signum Memoriae” és a koszorú fölött ezek a számok: „MDCCCLXVIII—MDCCCLXVIII” láthatók. Az aranyból vert érem az érem pereme fölött lebegő aransással van díszítve.

Az aranyból vert érmet megkapják azok a katonák, akik legalább ötven évig ténylegesen szolgáltak. A bronzból vert érmet megkapja mindenki, aki 1898. december 2-án:

1. Tényleges vagy tartalékos tiszt, hadapród, katonai (honvéd) tisztviselő, katonai karmester, rangosztályba nem sorolt havidíjas, egyéves önkéntes, altisz, harmadik évében szolgáló örvetető, közkatona, vagy második évében szolgáló honvédörvezető vagy honvéd.

2. Megkapja minden tisztességgel etbocsátott volt tiszt, katonai tisztviselő, hadapród, egyéves önkéntes s a hadi érem minden tulajdonosa; továbbá mindenki, aki 1898. december 2-án tartalékos katona, ha ugyan annak idején a három évet, vagy a honvédségnél a két esztendő ténylegesen kiszolgált s megkapják végül:

a fegyveres erő vagy csendőrség kötelékébe többé nem tartozó mindazon személyek, kik szolgálati kötelezettségüknek

a hadsereg kiegészítésére vonatkozó 1868. évi szeptember hó 29-iki törvény, valamint ezen törvény hatálya alatt (illetve az új véderő törvény életbeléptetése előtt fennállott összes korábbi törvények hatálya alatt), feleltek meg, ha tényleges szolgálati kötelezettségüknek az akkoron kötelező időtartamon át eleget tettek.

Az alapszabályok külön kiemelik, hogy a jubileumi emlékérmek csak az előírt formában és anyagban szabad, (tehát miniatűr- vagy gomblyukkiadásban nem szabad) viselni.

(Állami polgári alkalmazottak érme.)

A másik emlékérem, amelyet most alapított a király, a „Jubileumi érem állami polgári alkalmazottak számára.” Ezt megkapják mindazok, (férfiak és nők egyaránt), akik 1898. december 2-án tényleges állami, udvari vagy ezzel egyenlőnek tekintendő más polgári (például képviselőházi tisztviselői) szolgálatban vannak. Megkapják továbbá azok, akik ugyan nincsenek már tényleges szolgálatban, de 1848. december 2-a óta a közszolgálat említett ágában legalább tíz évet töltöttek végleges alkalmazásban. A szerződés viszonyban levő alkalmazottaknak nincs igényük dekorációra. Az érem egyebánt bronzból

készül, vörös-fehér szalagon s hasonlóképen csak az előírt formában s kiállítására nézve hasonlít az előbbihez.

(Diszérém negyvenéves szolgálatokért.)

A harmadik új alapítás a „Diszérém negyven évi hű szolgálatokért”. Ez is bronzból való, vörös szalagon viseltetik s hátulján ezt a felírást hordja „XXX Annorum. — Signum Laboris fideliter peracti.” (Negyven év. A hűven végzett munka jele.) Ez az érem az alapító okirat rendelkezése szerint:

„Egy és ugyanazon nyilvános vagy magán szolgálatban megszakítás nélküli negyven évi, hű és kielégítő alkalmaztatásért adományoztatik. Az igaznyosultság megbírása és az érem megadásának megállapítása ha tényleges állami szolgálatban levő pályázóról van szó, az első fokú felettes hatóság által történik s ha az illető valamely központi hatóság tagja, ugyanezen hatóság által; minden más esetben a közigazgatási országos hatóság által.” Mindenki, aki ezt a „Diszérém negyven évi hű szolgálatokért” című kitüntetést nyerte, jogosítva van, hogy magát ez érmen „tulajdonosának” nevezze és minden szolgálati iratban is ilyennek jelölendő meg. Pusztán a szalagot, az érem nélkül, viselni itt sem szabad.

Megjegyzendő, hogy a katonai érem alapítását a király egy hadseregparancsban teszi közzé, a másik kettőnek alapítása pedig a közös külügyminiszterhez, mint az uralkodó család miniszteréhez intézett kéziratokban van statuálva. Ez utóbbi körülmény előreláthatólag ismét közjogi gravamenekre fog alkalmat adni, akárcsak 1887-ben a „Pro litteris et artibus” érem, ami szintén közös (osztrák-magyar) dekoráció gyanánt alapított.

Egy beteg pénztárról.

Egy év óta folyik már a vizsgálat a budapesti kerületi betegsegélyző-pénztár hivatalában, mert a pénztár tagjaiból keletkezett elkezék gyűléseket tartott, amelyeken az igazgatóság egynehány tagja ellen súlyos vádakot emelt, sőt rópratot is bocsátott ki. Mezey Lajos előjáró rögtön elrendelte a pénztár megvizsgálását, de akkor csak kisebbeszerű visszaéléseknek jöttek nyomára.

Az igazgatóság ezután a megkezdett vizsgálat elnyomására mindent elkövetett, többek közt küldöttséget menesztett Halmos polgármesterhez, sőt báró Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszterhez is. Az ellenzék pedig ez idő alatt folytatta megkezdett munkáját.

Konkrét esetekkel vádolta Rothausert igazgatót, hogy hűtlenül kezeli a munkások pénzét, ami a későbbi vizsgálat folyamán be is bizonyosodott. Így többek közt az igazgató különféle címeken gyakran vett föl nagyobb összegeket a pénztárból. Emiatt azután nemrég elmozdították. De be bizonyosodott az is, hogy a pénztár-igazgatóság számos vezető tagja rokonságban van az igazgatóval. Így az egyesület főorvosa is.

Felemlítésre méltó, hogy Rothausert igazgató magának nyaralási díjakat fizettetett. Továbbá egy alkalommal küldöttséget menesztett el a kereskedelemügyi miniszterhez Rothausert igazgató s a tisztagu küldöttséget megvendégelte egy pohár sörrel, másnap pedig benyújtotta a számláját „A küldöttség költsége címén” amelyért negyvennyolcz forintot fizettetett magának. Mivel még számtalan ilyen eset bizonyult be róla a legújabb vizsgálat alkalmával, egyszerűen fölfüggesztették hivatalától Rothausert.

1895-ben százezer forintnyi vagyona volt a pénztárnak. Az 1897. esztendő már hétezer forintdeficittel végződött, pedig a tagok száma szaporodott.

Az említett ellenzék vádjának nagy része igaznak bizonyult.

A pénztár igazgatósága igen kellemetlen helyzetbe jutott, mert e vádak nem csak Rothausert, hanem az igazgatóságnak több tagját is érintik.

A vizsgálat, melyet Zsarnay Győző rendőrtanácsos vezetett, ma már hozott egy szenzációt. A rendőrtanácsos család és sikkasztásért jelentette

fel Murányi Arnoldot, a pénztár hivatalnokát, aki többek közt couponok hamisításával is foglalkozott, hogy nem egyleti tagokat is ingyen orvossághoz juttathasson. Murányit hosszabb kihallgatás után le is tartóztatta Zsarnay. Egyelőre csak ez az egy letartóztatás történt, szenzációs fordulatok azonban minden napra várhatók.

Vizbefut katonák.

Arad, augusztus 18.

Rettenetes szerencsétlenség híre terjedt el ma delután a városban. Széltében beszéltek, hogy az aradi házvezred 9. századának gyakorlatozó katonái alatt, amin tegnap a Temes folyón át Möricz-föld felé vonultak, a folyón vert hid leszakadt, s hogy a század legénységének nagy része a vízbe esett, heten pedig bele is fulltak.

Ezt a rémhírt, mely az egész városban elterjedt, még sokkal fokozta a várbeli katonák között czirkáló verzió, amely szerint nem heten, hanem nyolczvanan fulltak a folyóba. Ezt állítólag napirendben hirdették ki a katonáknak, ami még megerősítette a hír hitelességét.

Erre a hírre aradi tudósítónk fölkereste Vavricska térparancsnokot, hogy ő hitelesen jelentse ki, mi igaz a közsa hírekből. A térparancsnok kijelentette, hogy a városban ő is hallott a dologról, de semmi hivatalos értesítést nem kapott. Egyébként előre is mondhatja, hogy nagyobb katasztrófát nem tart lehetségesnek, mivel a Temes vize az átkelés helyén igen sekély.

Már most úgy áll a dolog, hogy semmi bizonyosat nem lehet tudni. Meglehet, hogy csak heten pusztultak el a vízben, meglehet hogy nyolczvanan, de meglehet az is, hogy a térparancsnok fölveése helyes és nem történt nagyobb katasztrófa.

A gyakorlatozó katonák nem jöttek vissza Aradra, az bizonyos; tehát folytatták útjukat Möriczföld felé s ma már valószínűleg Königsgrundon vannak.

Holnap kitudódik majd, hogy mi igaz a hírekből, mert visszatérnek Aradra a 9. század tartalékosai, akik tövirül-hegyire elmondják majd, hogy mi történt.

Addig kinos bizonytalanságban fog eltelni az idő.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* Gróf Keglevich István bucsuja. Gróf Keglevich István, mielőtt tényleg átvesszi az intendánsi teendőket, el fog bucsuzni a Vígyszínház tagjaitól, akiket annyira szeretett és akiket nem egy diadalra vitt. A művészek szívből viszonzják ezt a rokonszevet és elhatározták, hogy a bucsúnak meletől melegebb karaktert adnak. A meletől részről kiküldik egy bizottságot, amely a bucsu módjaital foglalkozik. Ez iránt két terv merült fel; mind a kettő eredeti, igazi művészi gondolat. Amarsziben gróf Keglevich személyesen bucsuzniék el a színházban a művészekről, ezek át fogják neki nyújtani egy ezüst palmaágat annyi levéllel, ahány tagja van a színháznak és minden ezüstlelvélbe bevéssik egy-egy művésznak a nevét. Ha azonban Keglevich — mint sokan hiszik — inkább levélben óhajt bucsút venni eddigi művészgárdájától, erre az esetre egy másik terv van készen. Gróf Keglevich levelére akkor Ditrói Mór igazgató ír pergamentre egy választ s ezt a színház valamennyi tagja aláírja. Ehhez közzülne aztán Fadrusz János tervezete alapján egy ezüst szobor, amely a Vígyszínház muzsáját ábrázolja és a kezében tartja az említett pergamentet. A kiküldött bizottság a napokban határoz afölött, hogy a két érdekes terv közül melyiket választja meg.

* A hálókocsi ellenőre. A Vígyszínház idei szezonját ma nyitották meg Bissonnak végzetlenül szellemes bohózatával, „A hálókocsi ellenőre”-vel. Az előadás élénk, összefüggő volt, bár két szerepben is változás történt a nyári szünet alatt. Láncri Ilka szerepét Molnár Rózi játszotta sok bájjal, Varsányi Irén helyett pedig Baán Nellő adta Rosinét.

* A Michu-leányok. A szezon első operette-előadásául holnap, pénteken, Messenger operettje, a „Michu-leányok” kerül színpadra a Magyar Színházban. A két Michu leányt Vlad Gizella és Ledócskai Gizella játssza, akiknek ez lesz első fellépésük szabadságuk után. Gaston Rigaud szerepét Beóthy Zsiga, „Des Iis márkít” pedig Válaszi játssza. Ez előadáson jut majd először érvényre az ujjaalakított ének és zenekar.

* A „Piros czipő” Bécsben. Mader Raoul-nak, a budapesti opera karmesterének balletjét, amelynek első bemutatója nálunk volt, ma adták elő először a bécsi udvari operában. A premiére egyuttal díszelőadás volt, lévén ő felségének születésnapja. Mint bécsi tudósítónk telefonozza, a nézőtér fényes közönséggel telt meg. A darabot kitünő előadásban és pompás kiállításban hozták színpadra. A siker teljes volt és Madert sokszor kitapsolták.

* „Chimay hercegnő.” Zürichből kapjuk a következő táviratot: A kantoni rendőrség Chimay hercegnő kérésére megtiltotta az itteni népszínház igazgatójának, hogy a „Chimay hercegnő” című darabot előadja. Lange igazgató kárpótlásul háromezer frankot kért Chimay hercegnőtől. Erre a rendőrség zsarolásért letartóztatta, de nyolcz órai fogság után szabadon bocsátotta.

* Színészjelölték fölvétele. A színészegyesületben a rendkívüli felvételi vizsgálatot szeptember 1-én délelőtt 10 órakor tartják meg. A kérvények felett, amelyek e hónap 15-ig érkeztek be, 23-án dönt a felvételi bizottság.

FŐVÁROS.

(Köznevelési rendszervezés.) A hatodik kerületi lovag-utcai főreáliskola az őszszel kezdődő tanév elején helyét változtatja. A Bulyovszky- és Szondy-utca sarkán hatalmas arányokban építették fel az új, négyemeletes épületet, amely berendezésére nézve az ilyenmű tanintézeteket jóval felülmúlja. A tizenöt tanterem kívül külön vegytani, fizikai és természetrajzi terem és szertár, valamint négy rajzterem van az épületben. Ezenfelül rendkívül helyes és dicséretes ujtás a könyvtárral kapcsolatos olvasóterem, amely eddig is érezhető hiánya volt a középiskoláknak.

VIDÉK.

* (Kossuth-ünnep és községhez fölavatás.) Az alföldi Sárrét törzsgyökere községe, Füzes-Gyarmat — mint csabai levelezőnk jelenti — igen díszes községhezát építették, melyet ünnepélyesen avat föl s tanácsstermben leleplezi Kossuth Lajosnak életnagyságu olajfestésű arczképét. Az ünnepi beszéd elmondására Barabás Bélát, a kerület országgyűlési képviselőjét kérték föl, ki politikai barátjaival, Hentaller Lajos, Pap Elek, Balogh László, Lukács Gyulával, holnap utazik Füzes-Gyarmatra, ahol nagy ünnepélyvel fogadják őket. Barabás másnap, augusztus 21-én, választóinak beszámoló beszédet mond.

* (Győry Elek beszámolója.) Győry Elek, a függetlenség és 48-as párt alelnöke, a kis-czelli kerület országgyűlési képviselője e hónap végén tartja beszámolóját Kis-Czellben.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— A posta pénze. A nagy postasikkasztás dolgában a törvényték már legközelebb meghozza a vádhatározatot, mert az ügy már a jövő héten megéri a referálásra. Az ügyesség tudvalevőleg csupán Tóth Kálmán ellen emelt vádat a büntető-törvénykönyv 462. szakaszába ütköző hivatali sikkasztás miatt s noha a sikkasztott összeg meghaladja a kilenczven ezer forintot, a posta tényleges kára csakis 4698 forint 30 krajczárt tesz ki. A sikkasztó felesége nem kerül bűnvád alá, mert az ügyesség vele szemben eléjtette az orgazdaság vádját. A bűnpör előadójaul a törvényték Haupt bírót rendelte ki.

— A bíróság köréből. Dr. Pataky Gyula budapesti királyi alügyész szeptember elsőjén Fiumába megy, hogy ott, amíg dr. Fésüs György ügyész szabadságon lesz, őt a fiumei királyi ügyesség vezetésében helyettesítse. A büntető törvénytől Ruttkay István bíró tegnap ment szabadságra. Bakonyi Kálmán bíró pedig a napokban jött haza s már meg is kezdette működését, mint végvártalál elnök.

SPORT.

† **Jubileumi kerékpárverseny.** A „Nemzeti Kerékpár-Egyesület” öt éves jubileuma alkalmából, szeptember 8-án, délután negyedfél órakor a budapesti torna- és sportegyletek versenypálya-szövetésének csömöri-úti (millennárius) pályáján, jubileumi országos pályaversenyt rendez, Nevezési zárnap szeptember 5-ike.

† **Magyar ember bálnavadászon.** Molde-től Tromsöig ezímen egy írott füzetet küldött Vojnits Oszkár itthon lévő barátainak, melyben sok kedves dolgot ír le szép, érdekes utjáról. A vadászmegbot legjobban érdekli leírásának az a része, ahol arról szól, hogy Ingebrigtsen kapitány-nal bálnavadászatra mentek.

Vojnits julius elején indult el, julius 13-án több-kevesebb uti-kalamitások után Froidfjordba érkezik Ingebrigtsen kapitányhoz, Aaga ard konzul ajánló levelével.

A híres norvég bálnavadász telepén több száz bálnazsirrall megtöltött hordó van, nagy halmokat képeznek a bálnak csontjai, száz meg száz sirály jagatja körül a bálnak maradványait.

Ingebrigtsen kapitánynyal féltizenkét órakor ájszaka nappali fény mellett indultak el bálnavadászatra, reggel négy órakor jelentették az első bálnakat, melyeket üzőbe vettek, azonban a reájok leányított: lövés czélt tévesztett. Az első nap egy tizenegy méter hosszú bálnát lőtt szíven a híres kapitány.

A löveget ágyuból lövik a halóriásba és pedig úgy, hogy a szigony, amit bele lőnek a bálnába, a hajó orrához van erősítve, a bálnát megöli egy gránát, a kimúlt állapot pedig gőzcsigán húzák fel a tenger felszínére.

Az így elpusztított óriást a hajó mellé vonatják, mely az egész hajót féloldala huzza hatalmas súlyával; hogy pedig a felazinen maradjon, a zsákmány oldalába lyukat fúrnak, ebbe gummicsovét erősítenek és folytonosan levegőt szivattyuznak bele.

Vojnits azt írja, hogy másnap egy huszonkét méter hosszú bálnába lőtték a szigonyt bele, mely olyan erővel ragadta a szigony kötélét magával, hogy bizton elszakad a kötél, ha két-háromszáz méternyi nem engednek utána, később olyan erővel ragadta gőzhajónkat magával, hogy az ellengőz daczára alig voltak képesek megfékezni nagy gyorsaságát, csak amikor sok vért vesztett az óriás, akkor voltak képesek teljesen hatalmukba keríteni még egy kegyelemlovással.

Vojnits azt írja, hogy a híres bálnavadász kapitány, aki a Spitzbergákon huszonöt év alatt ezerszámra lövi a nagy vadat, kinek lövése alig hibázza el a czélt, bizony sok bálnát hibáz el, ami nem is csoda ilyen rendkívül körülményes lövések mellett.

Budapesti lóversenyek.

(Harmadik nap.)

Izgalmas finishek, favoritok és outsidersék győzelmei jellemzik a mai napot. A budai díjat Gonosz nyerte meg Duna és Shannon ellen, mely győzelem után az utána következett handicap-ben nagy favorittá vált Mauritius, s joggal, mert a második napon csak nyakhoszszal volt második Gonosz mögött. Mauritius meg is nyerte a versenyt, csak hogy sokkal nehezebben, mint ahogy Gonosz futása után hitték. Gohér megint nem akart menni.

Mikor a starter a mezőnyt elbocsátotta örült iramban ugrott el a vezetéssel, úgy, hogy a rövid oldalon már tíz hossz tételnyre volt. A közönség már azt hitte, hogy Gohér a nyerő, az egyenesben azonban mindinkább visszaesett, úgy, hogy mire a lovak a távosziophoz értek, Gohér színe már nem volt látható. Itt Duna látszott nyerőnek, de egyszerre a hátrédből óriási rushshal Gonosz húzódik fel s czél előtt három hosszsal hagyja el Dunát, az utóbbi pedig két hosszsal Shannont, Eccles-Cross negyedik volt.

A nyeretlenek versenyében három sötét három éves: Fille, St. Nitouche és Perle Rose kerültek össze néhány rossz három évesse. A sötétek közül Fille

bizonyult a legjobbnak, mely első lett Marasca és Reblaus ellen. St. Nitouche gyakori kitérésével vesztette el esélyeit.

A gátverseny végküzdelme egy kis ijedelmet okozott. Az utolsó gátnál a biztos nyerőnek látszott Jutka elbukott s jockeyját maga alá temette, azalatt Emanek küzdelem után győzött Marasca ellen. Az ijedtség nem tartott sokáig, ló és lovas néhány kínos pillanat után felegyenesedett s csekély sérülést leszámítva, ép lábakkal tért a mázsá-lóhoz.

Egyetlenegy verseny volt, amelyben a győztes ló nem küzdött az elsőségért s ez az eladóverseny volt, melyben Áldomás feltartva győzött az egykor jobb napokat látott Kezdet ellen.

A részletes eredmény a következő:

I. Nyeretlenek díja. Díj 2000 korona. Távol-ság 1400 méter.

1. Gróf Hunyady Fille 54.5 kilogramm, lovagolta Cleminson,
2. Báró Springer G. Marasca 54.5 kilogramm, lovagolta Hyams.
3. Dreher A. Reblaus 54.5 kilogramm, lovagolta S. Bulford.

Futottak még: Gróf Festetics T. St. Nitouche 54.5 kilogramm, lovagolta Barker. Krausz L. Deseő 56 kilogramm, lovagolta Hesp. Mr. Lincoln Enying 56 kilogramm, lovagolta Ibbett. Báró Üchtritz Za. Perle Rose 54.5 kilogramm, lovagolta Sharpe.

St. Nitouche és Dezső rakoncátlankodásai késleltetik a startot, végre elindul a mezőny, melynek élén Dezső világos színe látszik. St. Nitouche, Reblaus, Fille egy csomóban követik, utána Enying, Marasca és utolsóként Perle rose. A rövid oldalon elnyúl a mezőny. Dezső, Reblaus, Fille, St. Nitouche, Enying, Marasca és Perle Rose libasorban haladnak az egyenesig, hol Fille és Reblaus a vezetőhöz nyomulnak. A távoszlopnál Dezső, St. Nitouche, Perle rose, Enying ostor alatt haladnak. Fille, Marasca és Reblaus küzdelemben bocsátkoznak, melyből Fille csak fejhoszszal válik győztes gyanánt.

Birói ítélet: Küzdelem után nyakhoszszal nyerve, két és félhoszszal harmadik. Idő 1 p. 31 mp.

Totalisateur 5 : 19. — 1 frtos helyen 5 : 23. — 30 kros helyen 5 : 26. — Helyrefogadások: I. 25 : 57, II. 25 : 112.

A többi ló quotája győzelem esetén: 5 : 13 Perle rose, 5 : 31 St. Nitouche, 5 : 41 Enying, 5 : 46 Deseő, 5 : 63 Marasca, 5 : 129 Reblaus.

Könyvfogadások: pari perle Rose, 4 Fille, 5 Deseő, Enying és St. Nitouche, 7 Marasca, 10 Reblaus. Versenyérték: 1970 korona, 560 korona a másodíknak.

II. Háromévesek gátverseny handicapja. Díj 2000 korona. Távol-ság 2400 méter.

1. Herczeg Pálffy M. E m a n e k 63 kilogramm, lovagolta May.
2. Dreher A. I n e s 57.5 kilogramm, lovagolta Wheeler.
3. Gróf Pejachevich A. S i r o n i 56 kilogramm, lovagolta Hesp.

Futottak még: Jankovich B. Gy. Hires leány 62.5 kilogramm, lovagolta Csompora. Gróf Kinaky Zs. Táltos 61 kilogramm, lovagolta Buckenham. Gróf Batthyány E. Massa 52.5 kilogramm, lovagolta Fürst. Mr. C. Wood Jutka 55.5 kilogramm, lovagolta Kapusek.

Massa, Ines, Táltos, Jutka, Emanek, Hires leány és Sironi az említett sorrendben ugranak el a starttól. A tribünökkel szemben Ines vezet Massa és Jutka előtt, Táltos, Emanek, Hires leány egy csomóban követik, míg Sironi az utolsó helyen látszik. A rövid oldalon Emanek javít helyzetén, az egyenesben már elsőnek ugorja a gátakat. Az utolsó gátnál Jutka biztos nyerőnek látszik. Előbb azonban Emanek és Ines ugranak, Jutka elhibázva az ugrást elbukik. A két első között érdekes küzdelem fejlődik, végre Emanek csak fejhoszszal lesz az első, Sironi harmadik.

Birói ítélet: Erős küzdelem után félhoszszal nyerve, három hosszsal harmadik. Jutka elbukott.

Totalisateur 5 : 13. — 1 frtos helyen 5 : 13. — 30 kros helyen 5 : 15. — Helyrefogadások: I. 25 : 34, II. 25 : 41, III. 25 : 36.

A többi ló quotája győzelem esetén: 5 : 28 Sironi, 5 : 27 Hires leány, 5 : 36 Jutka, 5 : 37 Ines, 5 : 55 Táltos, 5 : 106 Massa.

Könyvfogadások: 2 Emanek, 3/4 Sironi, 4 Hires leány és Jutka, 5 Ines és Táltos, 10 Massa.

Versenyérték: 2000 korona, 540 korona a másodíknak, 100 korona az egyleti pénztárnak.

III. Budai díj. Díj 6000 korona. Távol-ság 1600 méter.

1. Péchy A. G o n o s z 50 kilogramm, lovagolta Poole.
2. Wahrmann R. D u n a 53.5 kilogramm, lovagolta Adams.
3. Gr. Wenckheim D. S h a n n o n 51.5 kilogramm, lovagolta Cleminson.

Futottak még: Capt. Gaston Morny 58.5 kilogramm, lovagolta Bulford S. Br. Harkányi A. Eccles Cross 51.5 kilogramm, lovagolta Wilton. Schossberger L. Hebe 57 kilogramm, lovagolta Peake. Báró Springer G. Candide 51.5 kilogramm, lovagolta Hyams. Gr. Degenfeld I. Gohér 55 kilogramm, lovagolta Barker.

Shannon, Duna, Eccles Cross, Gohér, Morny egy csomóban ugranak el a starttól, mögöttük Candide, Hebe és Gonosz látszanak. Ötven méternyire a starttól Gohér az első, a rövid oldalon pedig egész külön száguld az egyenes felé. A befutásnál utólerik Duna, Shannon, Eccles Cross és Hebe könnyen galoppoznak, Candide, Morny, Gohér visszaesnek. Mire a távoszlophoz érnek, előbb Hebe, aztán Eccles Cross elérik meg a küzdelmet, míg Gonosz a homályos háttérből könnyen tör előre s a már nyerőnek látszott Dunát a czél előtt három hosszsal azoritja a második helyre. Hebe utolsó.

Birói ítélet: Három hosszsal nyerve, kéthoszszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 19. — 1 frtos helyen 5 : 25. — 30 kros helyen 5 : 24. — Helyrefogadások: I. 25 : 45, II. 25 : 42, III. 25 : 62.

A többi ló quotája győzelem esetén: 5 : 22 Duna, 5 : 30 Eccles Cross, 5 : 38 Gohér, 5 : 42 Hebe, 5 : 48 Morny, 5 : 52 Shannon, 5 : 104 Candide.

Könyvfogadások: 2 Gonosz, 3 Duna, 4 Eccles Cross és Gohér, 5 Hebe és Shannon, 8 Morny, 10 Candide.

Versenyérték: 6000 korona, 1460 korona a másodíknak.

IV. Handicap. Díj 3000 korona. Távol-ság 1400 méter.

1. Gr. Arco-Zinneberg M a u r i t i u s 55.5 kilogramm, lovagolta Huxtable.
2. Gróf Kinsky Zdenko I l i s 48.5 kilogramm, lovagolta Gülchrit.
3. Szászbereki ménes T h e t i s 42.5 kilogramm, lovagolta Slack.

Futottak még: Péchy A. Prosa 54 kilogramm, lovagolta Sharpe. Gr. Wenckheim D. Nur Neune 51.5 kilogramm, lovagolta Hyams. Szemere M. Garibaldi 50 kilogramm, lovagolta Cleminson. Dreher A. Dogma 49.5 kilogramm, lovagolta Bulford S. Egyedi A. Jurátus 47.5 kilogramm, lovagolta Wilton. Rohonczy G. Etuska 42.5 kilogramm, lovagolta Sands.

Nur Neune csökönysége késlelteti a startot. Többszörös kísérlet után elindítja a mezőnyt. Thetis, Iliis, Nur Neune vannak elől, mögöttük Juratus, Dogma, Mauritius, Prosa, Etuska és Garibaldi. Az egyenesben Iliis, Thetis, Juratus, Dogma vannak versenyben. A távoszlopnál hol Dogma, hol Juratus látszik nyerőnek, mire azonban a forintos tribühöz érnek, Iliis és Thetis is küzdelemben bocsátkoznak, egyszerre csak Mauritius buvik ki a csomóból s hatalmas speed-el hagyja el a vezetőket s lesz első Iliis, Thetis és Dogma előtt.

Birói ítélet: Háromnegyed hosszsal nyerve, nyakhoszszal harmadik. Idő 1 p. 29 mp.

Totalisateur 5 : 11. — 1 frtos helyen 5 : 11. — 30 kros helyen 5 : 12. — Helyrefogadások: I. 25 : 27, II. 25 : 84, III. 25 : 220.

A többi ló quotája győzelem esetén: 5 : 29 Nur Neune, 5 : 38 Jurátus, 5 : 45 Garibaldi, 5 : 48 Dogma, 5 : 77 Prosa, 5 : 81 Iliis, 5 : 220 Thetis, 5 : 227 Etuska.

Könyvfogadások: pari Mauritius, 5 Jurátus, 6 Dogma, Garibaldi, Nur Neune és Prosa, 10 a többi.

Versenyérték: 2980 korona, 840 korona a másodíknak, 180 korona az egyleti pénztárnak.

V. Eladóverseny. Díj 2000 korona. Távol-ság 2000 méter.

1. Hádik-Barkóczy Á l d o m á s 58 kilogramm, lovagolta Lázniék.
2. Rohonczy G. K e z d e t 55.5 kilogramm, lovagolta Fürst.
3. Mr. C. Wood P a l o t a 46 kilogramm, lovagolta Koritko.

Futottak még: Gróf Forgách L. Töreknök 52 kilogramm, lovagolta Guzmics. Geist G. May be 53 kilogramm, lovagolta Fros. Szemere M. Seniorita 48 kilogramm, lovagolta Lovász. Báró Üchtritz Za. Schwiegerbruder 46 kilogramm, lovagolta Tonnenberg. Wahrmann R. Piccalilli 52 kilogramm, lovagolta Kaposi.

Birói ítélet: Hat hosszsal feltartva nyerve, négy hosszsal harmadik. Idő 2 p. 12 mp.

May be vezet Palota és Áldomás előtt, mögöttük Seniorita, Kezdet, Töreknök, Schwiegerbruder és Piccalilli. Az egyenesben Áldomás az első, a többi messze hátul ostor alatt követi. Áldomás feltartva hat hosszsal győz, Kezdet második.

Totalisateur: 5 : 11. — 1 frtos helyen 5 : 10. 30 — kros helyen 5 : 11. — Helyrefogadások: I. 25 : 31, II. 25 : 102, III. 25 : 35.

A többi ló quotája győzelem esetén: 5 : 21 Palota, 5 : 39 May be, 5 : 59 Piccalilli, 5 : 66 Schwiegerbruder, 5 : 76 Seniorita és Töreknök, 5 : 143 Kezdet.

Könyvfogadások: pari Áldomás, 3 Palota, 5 Piccalilli, 6 Schwiegerbruder és Seniorita, 7 Kezdet és May be, 10 Töreknök.

Versenyérték: 1970 korona, 1190 korona a másodíknak, 950 korona az egyleti pénztárnak.

A győztest megvette gróf Thun-Valleszszina E. főhadnagy 5900 koronáért.

VI. Kétéves nyeresétek díja. Díj 2000 korona. Távolság 1100 méter.

- 1. Gróf Henckel A. Matura 55.5 kilogramm, lovagolta Sharpe.
2. Gróf Hadik-Barkóczy E. Sandwich 55.5 kilogr., lovagolta Barker.
3. Egyedi A. Káplár 57 kilogramm, lovagolta Griffiths.

Futottak még: Gróf Andrassy T. Szilárd 57 kilogramm, lovagolta Gilchrist. Gróf Festetics T. Florie 55.5 kilogramm, lovagolta Marsh. Gróf Károlyi J. Fanny 55.5 kilogramm, lovagolta Huxtable. Gróf Kinsky Zé. Honour-Bright 57 kilogramm, lovagolta Peake. Krausz L. Zsuzsi 55.5 kilogramm, lovagolta Hesp. Báro Podmaniczky G. Cassiopeia 55.5 kilogramm, lovagolta Ibbet. Báro Springer G. Angely 57 kilogramm, lovagolta Hyams. Gróf Teleki J. Katicza 55.5 kilogramm, lovagolta Clemanson. Wahrman R. Gwehr-raus 57 kilogramm, lovagolta Adams.

Káplár és Sandwich vezetnek a tároszlopig, hol Gwehr-raus és Zsuzsi kerülnek melléjük, Matura az utolsó pillanatban kiszökik a csomóból s fejhoszszal győz Sandwich ellen, Káplár fejhoszszal harmadik.

Bírói ítélet: Küzdelem után félhoszszal nyerve, rövid fejhoszszal harmadik Idő 1 p. 7/3 mp.

Totálisateur: 5 : 39. — 1 frtos helyen: 5 : 49. 30 kros helyen: 5 : 85. — Helyrefogadások: I. 25 : 124. V. 25 : 124.

A többi ló quotája győzelem esetén: 5 : 21 Fanny, 5 : 33 Gwehr-raus, 5 : 39 Sandwich, 5 : 41 Zsuzsi, 5 : 43 Angely, 5 : 71 Szilárd, 5 : 100 Honour Bright, 5 : 102 Katicza, 5 : 130 Káplár, 5 : 157 Cassiopeia, 5 : 234 Florie.

Könyvfogadások: 2/3 Fanny, 3 Sandwich, 4 Gwehr-raus, Matura és Szilárd, 6 Angely, Cassiopeia és Zsuzsi, 10 Honour Bright, 12 Florie. Káplár és Katicza.

Versenyérték: 1970 korona, 690 korona a másodíknak.

VII. Nursery handicap. Díj 3600 korona. Távolság 1000 méter.

- 1. Báro Springer G. Berenice 51.5 kilogramm, lovagolta Hyams.
2. Lov. Lederer S. Ladro 51.5 kilogramm, lovagolta Peake.
3. Dreher A. Sardelle 49 kilogramm, lovagolta S. Bulford.

Futottak még: Mr. Siltou Isolda 60 kilogramm, lovagolta Sharpe. Mr. Lincoln Duca 60 kilogramm, lovagolta Ibbet. Mr. Five Brabantine 55 kilogramm, lovagolta Bulford A. Szemere M. Vén dícsőség 54.5 kilogramm, lovagolta Clemanson. Br. Harkányi J. Lauderdale 54 kilogramm, lovagolta Barker. Egyedi A. Ártatlan 54 kilogramm, lovagolta Griffiths. Wahrman R. Bac 53.5 kilogramm, lovagolta Adams. Gr. Andrassy T. Becses 51 kilogramm, lovagolta Gilchrist. Báro Uchtritz Zs. Mini 50.5 kilogramm, lovagolta Poolef Mr. C. Wood Mesébe való 48 kilogramm, lovagolta Wilton. Rohonczy G. Arkangyalát 45.5 kilogramm, lovagolta Major.

Nagy sötétségben futják a versenyt, a lovakat csak a távoszlopnál lehet látni. Ladro látszik nyeresőnek, de Berenice az utolsó pillanatban fejhoszszal hagyja el a czél előtt.

Bírói ítélet: Küzdelem után nyakhoszszal nyerve, félhoszszal harmadik. Idő 1 p. 3 mp.

Totálisateur: 5 : 40. — 1 frtos helyen 5 : 85. — 30 kros helyen 5 : 94. — Helyrefogadások: I. 25 : 100. II. 25 : 54. III. 25 : 103.

A többi ló quotája győzelem esetén: 5 : 19 Bac, 5 : 23 Ladro, 5 : 41 Lauderdale, 5 : 51 Mini, 5 : 75 Brabantine, 5 : 86 Sardelle, 5 : 88 Vén dícsőség, 5 : 150 Duca, 5 : 154 Mesébe való, 5 : 183 Becses, 5 : 195 Isolda, 5 : 255 Ártatlan, 5 : 308 Arkangyalát.

Könyvfogadások: 3 Lauderdale, 4 Bac és Berenice, 5 Ladro, 6 Mini és Vén dícsőség, 7 Sardelle, 8 Mesébe való, 10 Ártatlan, Brabantine, Duca és Isolda, 12 Arkangyalát és Becses.

Versenyérték: 2950 korona, 1120 korona a másodíknak, 110 korona az egyleti pénztárnak.

KÖZOKTATÁS.

A magyarországi tanítók országos bizottsága nyári közgyűlését Szent-István napján reggel nyolcz óraker tartja az akadémia kistermében. Az elnöki megnyitót és titkári jelentést után Nagy László tart felolvasást a tanító-egyesületi élet fejlesztéséről, Nolaszky Gyula a tanítói oklevélről és az egyetemről, Ember János a nyugdíj-szabályzat revíziójáról, Peres Sándor a felvételi vizsgák eltörléséről a képzésben. A pénztári jelentés van még ezenkívül napirenden.

A katolikus tanítók országos bizottsága ma délután öt óraker tartotta meg a Szent István-társulat dísztermében előterkezletét, amilyen dr. Steinberger Ferenc az szatmári tanítóképző igazgatója elnököl. Az értekezleten számos káptalan volt tanfelügyelivel képviselve. A dr. Walter Gyula esztergomi főtanfelügyelővel egyetemben élénk részt vettek az értekezlet vitakézásában. Az értekezlet tárgya a holnapi nagygyűlésre felkötődött megvitatása volt. Közvetlenül az egyesületi alapszabály megállapítása és a hitoktatás rendezése volt

élénk vita tárgya, amelyek mindegyikéhez sokan szólottak hozzá. A hitoktatás teljes reformálására határozta el az értekezlet és a holnapi gyűlésre egy olyan indítványt fog előterjeszteni, amely a hitoktatás kézikönyveit egész átdolgozását célozza. A nagygyűlés holnap délelőtt kilenc óraker az egyetemi templomban ünnepélyes „Veni Sancte” előzi meg, amelyet báró Hornig Károly veszprémi püspök czelebrál fényes segédlettel. A gyűlést is báró Hornig Károly nyitja meg a központi papnövelde dísztermében. A gyűlés tárgysorozata a következő:

- a) Elnöki megnyitót. b) A Biboros Herczegprímás Ó Főmagasságának Báró Hornig Károly Ó Nagyméltóságához a katolikus tanítók országos bizottsága szervezésére vonatkozó leírata a bizottsággal közöltetik. c) Az országos katolikus nagygyűlés határozatainak értelmében a kongresszusi előadók által előterjesztendő „Emlékiratok” tárgyalása és azon módokhoz megállapítása, melyek szerint ezen emlékiratok a nagyméltóság püspöki karhoz teltterjesztendő volnának. d) A katolikus tanítók országos bizottságának szervezését és ügyrendjét megállapító alapszabályok tárgyalása. Előadó: Ember Károly. e) Előadás-ezen tétel fölött: A katolikus hitoktatás mely kérdései kívánának sürgősen megoldást, hogy népoktatási intézeteink befolyása a katolikus hitélet emelkedésére fokozottabb mértékben nyilvánuljon. Előadó: dr. Zeiliger Vilmos. f) A katolikus tanítói árvaháza, a katolikus tanítók millenniumi zászlójára beérkezett adományokról vezetett számadások felülvizsgálása, illetve a pénz kezelő pénztárosoknak a szabályszerű felementvény megadása. g) A gyűlés bezárása.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kinevezések. A pénzügyminiszter Katun Iván egulini járáshatósági fogalmazó gyakornokot pénzügyi fogalmazóvá, Herencsics József zágrábi törvényeségi joggyakornokot pedig pénzügyi fogalmazó gyakornokká, mindkettőt ideiglenes minőségben a zágrábi pénzügyigazgatóságához; Zsuzsicsky Ferenc n.-körös adóhivatali ellenőrt első osztályú adóhivatali ellenőrré; a zombori adóhivatalhoz Krausz Adolf soproni adóhivatali adóhivatali segédé és a soproni adóhivatalhoz Váry Dezső t.-becsei adóhivatali díjas gyakornokot adóhivatali segédé, az utóbbit ideiglenes minőségben; Bölöni Béla és Spanner Emil pénzügyi főbiztosokat Aradra, illetve Fiuméba pénzügyi titkáryokká; Gaál Odón pénzügyi főigazgatót az ujonnan rendezesített gyula falva-commando II. osztályú mellékvámvivatalhoz vámszedővé; Pataky István budapesti lakost a balassagyarmati pénzügyigazgatóság ideiglenes minőségű kataszteri irattárt kezelő iródatisztté; Höberth Vilmost a beregszászi pénzügyigazgatóság pénzügyi iródatisztté ideiglenes minőségben; a zalaegerszegi pénzügyigazgatóság Mészáros Kálmánt állami végrehajtó ideiglenes minőségben; az igazságügyminiszter Sújanszky Gyula főfegyőri czimvel ellátott illavaiorsz. fegyintézeti I. oszt. fegyőrt ugyanazon orsz. fegyintézetbe valósgos főfegyőrré; a kassai itélőtábla elnöke Harsányi Gyula végzett joghallgató sárospataki lakost a kassai itélőtábla kerületében ideiglenes minőségben díjas joggyakornokká nevezte ki; a sátoralja-újhelyi pénzügyigazgatóság Sztankó Erő végzett tanulót a nagy-mihályi adóhivatalhoz díjalán adóhivatali gyakornokká; a földmívelésügyi miniszter a budapesti állatorvosi akadémián a sebészeti tanszékhez Szidon Gyula gyakornokot II. tanárségéddé; Feticsk Ottó gyakornokot II. tanárségéddé; a magyar-óvári gazdasági akadémián a fegyvári tanszék és vegykísérleti állomás mellé dr. Széll Kálmán okleveles gyógyszerészt két év tartamára tanárségéddé nevezte ki.

Magyar név: Kiskoru Frühzeitig Gyula valentzei lakos Füredre, Hazslinszky István debreczeni lakos, valamint kiskoru gyermekei Julianna, Ferenc és József Forgácsra, Silbermann Dezső ó-dombóvári posta- és táviratírást Sándorra, kiskoru Steiner Géza budapesti lakos Szücsre, Niedländer Mór budapesti lakos Nagy-lakira, Heiszler Antal könyi lakos Naszádosra, Gottlieb Pirkász bártfai lakos Gerőre, Sonnenschein János budapesti lakos, valamint kiskoru János és Ilona gyermekei Sztőre, Szvitek István azojnoki lakos Szentimreire, kiskoru Sulezbeck Jenő sárvári lakos Szemezőre, Kopericz Mihály posta- és távirat-állást privigyel lakos Keményre, Bacsa Gyula nyitrai néptanító Bacsányira, Fragner Ervín sóvári lakos, valamint kiskoru gyermekei Margit, Mária, Imre és Aranka Szepesire, Stern Arnold kaposvári lakos Szántóra, Kohn József szegedi, lakos Kovácsra, dr. Müller Izidor felső kereskedelmi iskolai tanár Bemei lakos, valamint kiskoru gyermekei Ambrus, László, Sándor és Gyula Molnárra, Szihelszky Antal fővárosi vámfelügyelő budapesti lakos, valamint kiskoru Mária és Ferenc gyermekei Szentimraire, Kohn Henrik budapesti lakos Papra, König Zsigmond Imre földművelésügyi min. szemellenőr, valamint kiskoru fia Lajos, Kőnczre, Tüchler Jenő székesfővárosi inok, valamint kiskoru leánya Irén Tolnáira, kiskoru Klein Márkus (Mánó) ungvári lakos Kovácsra, Scheffler Nándor székesfővárosi lakos kő- és agyagipari igazgató, valamint kiskoru fia Nándor, Károly és György Hargitára, Kátrzenbach István alsó-nonai községi jegyző Kardosra, Schwarz Miklós alsó-lunkoji segédjegyző Szántóra, kiskoru Gemál László, Gemál István és Gemál József tihanyi lakosok Gerőre, kiskoru Kohn Sándor szenier lakos Komjátra, Fischer József budapesti lakos, valamint kiskoru Zsig, Elza, Henrik, Aranka és Jolán gyermekei Sárkányra, Grünzweig Armin budapesti lakos Gáspárra, kiskoru Scher Adolf csongrádi lakos Székelyre, Steininger István Géza debreczeni lakos Soltira, Steiner Arthur debreczeni lakos, valamint kiskoru Etelka és Ella gyermekei Székelyre, Klein Sámuel budapesti lakos, valamint kiskoru Gizella, Gyula, Sándor, Malvin, Vilma és Zoltán gyermekei Károlyra, kiskoru Birnbaum Gyula budapesti lakos Bárdosira, kiskoru Berger Kornél és kiskoru Berger Jenő budapesti lakosok Benedekre, kiskoru Zetyko Nándor és Zetyko László székesfővárosi lakosok Darvasra, Pollák Samu besztercebányai lakos, valamint kiskoru Margit, József, Gyula, Vilma, Ernő és Károly gyermekei Lengyelre, Freund Gyula felső-töbörzsoi lakos, ugyszintan kiskoru Józsa, Andor és Julcsa gyermekei Faragóra, Kiefaber István székesfővárosi adóbiztos budapesti lakos Kendére, kiskoru Schlesinger Salamon vihnyepeserényi illetőségű ugyanottani lakos Sósra, Sternfeld Izák budapesti lakos; valamint kiskoru fia Sándor és Győző Sebőkre, Weiss Zsigmond budapesti lakos Faludira, kiskoru Kohn Emil budapesti lakos Sándorra, Tietsch Lajos Budapest székesfővárosi segédtanító Telekire, Körpel Jakab budapesti lakos, valamint kiskoru gyermekei Hermann, Miksa, Dezső, Oszkár és Szeréna Kertészre, Klein Izidor királyi telekonyvi átalakító, szásvárosi lakos Hajnalra változtatták át vezetőnevéket a belügyminiszter engedélyével.

Arverések a fővárosban. Petrovics Milán ingóságai IV. Sütő-utca 1. augusztus 19. Bukovics Bertalan ingóságai VII. Erzsébet királyné-ut 26. augusztus 31. Rajcs Zoltán ingóságai VII. Murányi-utca 5. augusztus 19. Mautner Adolf ingóságai V. Ferenc József-ter 6. augusztus 19. Hermann Adolf ingóságai VII. István-ut 21. és 23. augusztus 10. Fekete József ingóságai I. Városmajor-utca 4. szeptember 6. Brünner Miklós ingóságai IV. Ferenc József-ter 18., IV. Sütő-utca 4. és V. Alkotmány-utca 21. augusztus 19. Török Sándor ingóságai VII. Rottenbiller-utca 30b. augusztus 19. Ohm és Simon czég ingóságai VII. Kertész-utca 57. augusztus 22. Seibner Ignác ingóságai VII. Arena-ut 68. augusztus 19.

A vidéken. Villányi és társa ingóságai Ujpesten augusztus 19. Salgó testvérek czég ingóságai Ujpesten augusztus 19. Kemény Izor ingóságai Ujpesten, augusztus 19. Koviczky Dani ingóságai Magyarádon (Ipolyás) szeptember 14. Blaskovics András ingatlanai Nezszerben szeptember 14. Lakner Arnold ingóságai Pápa augusztus 20. Papp Elek ingóságai Karczagon augusztus 25. Opreán István ingatlanai Nagy-Kikindán szeptember 1. Weisz Mihály ingatlanai Magyar-Óvárton szeptember 2. Jecovics József ingatlanai Debreczenben augusztus 31. Arnyas Mihály ingatlanai Ujvidéken október 12. Trischler és társa ingatlanai Ujvidéken szeptember 24. Morgenthaler Ferenc ingatlanai Ujvidéken október 8. Weisz Mór ingatlanai Izák és Kun-Szent-Miklós (Kecskemét) községhezálán november 22. Eichhardt Antal ingatlanai Környe (Tata) községhezálán szeptember 5. Szeremley Sándor ingatlanai Székelyhídon október 10. Schilling Lőrincz ingatlanai Budaeors (Budapest) községhezálán október 14.

Feliratok. Több posta- és távirat-szolgái állásra Budapesten, a selmeczbányai bányászati és erdeszeti akadémián tanárségédi állásra, a nagyszabonyi főgimnáziumnál tanári állásra lehet a folyamodásokat benyújtani.

NYILT-TÉR.

Özv. Neuländer Kálmán, szül. Fleischmann Jóhanna, a maga, valamint gyermekei Malvin, ennek férje Haldeburg Károly, Sándor és Anikó, ugy az alantírt rokonság nevében is, vigasztalan szívvel tudatják, hogy a legjobb férj, apa, testvér és rokon

NEULÄNDER KÁLMÁN

a Neuländer K. és testvérei czég alapítója és társfőnöke

folyó hó 17-én, este 9 óraker, tevékeny életének 51. felette boldog házasságának 25-ik évében hirtelen elhunyt.

Felajthetetlen halottunkat folyó hó 19-én, délelőtt 9 és fél óraker fogjuk a gyászos házban (VI. kerület, Andrassy-ut 86. szám) a kerepesi-ut melletti izraelita sírkerbe örök nyugvó helyére kíséni.

Béke poraira. Áldás emlékére.

Budapest, 1898. augusztus 18-án.

- Neuländer Adolf, Fleischmann Mórné, öz. Zilzer Riza,
Neuländer Mór, Klein Gyuláné, szül. Fleischmann G.,
Neuländer Ignác, szül. Fleischmann G.,
Neuländer Mórné, szül. Gáltein Laura,
Fleischmann Mór, Neuländer Ignácné, szül. Drückér Jóhanna,
Klein Gyula, Fleischmann Lajosné, öz. Donáth Jolán,
Fleischmann Lajos, szül. Donáth Jolán, sógorai, sógornői.

Kérjük a koszorúk mellőzését és csendes részvételt.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

New-York, augusztus 18. (C. T. B.)

	augusztus 18. centis	aug. 17. centis
Buza szeptemberre	70 ⁷ / ₈	69 ⁷ / ₈
decemberre	68	67 ⁷ / ₈
Tengeri szeptemberre	35 ⁷ / ₈	35 ⁷ / ₈

Chicago, augusztus 18. (C. T. B.)

	augusztus 18. centis	aug. 17. centis
Buza szeptemberre	66 ¹ / ₄	65 ¹ / ₈
Tengeri szeptemberre	31 ¹ / ₄	31 ¹ / ₄
októberre	—	—

Mezőgazdaság.

Aratás a Balkánállamokban. A bukaresti konzul augusztus hó 1-én kelt jelentése szerint az aratás már egész Romániában befejeződött. Az eredmény minőségileg egyes kerületektől eltekintve, kielégítő, mennyiségileg pedig a buza, árpa és zab jó közepesnek, a rozs ellenben csak gyenge közepesnek mondható. A kukorica általában gazdag termést ígér, míg a szőlőből csak gyengébb szűret várható. A belgrádi konzul augusztus 5-ről jelent, hogy úgy az őszi, mint a tavaszi gabonaművek az egész országban le vannak aratva és be is hordva. A termés mennyiségileg kielégítő, minőségileg pedig igen jó. A kukorica-vetések általában nagyon szépen állanak, csak itt-ott maradtak kissé vissza a szárazság folytán fejlődésükben. Gyümölcsök sok van. A szőlők kielégítő termést ígérnek. — A nisi konzul augusztus 5-én kelt jelentése szerint az aratás befejeződött, de a cséplési munkálatok a rendkívül változékony időjárás folytán csak lassan haladnak előre. A buza és rozs-termés mennyiségileg jó, de súly és szín tekintetében nem teljesen kielégítő. A rozs szennvedett a rozsdától is. Az árpa és zab mennyiségileg szintén jó termést adtak, de az előbbi minősége az esők folytán szennvedett. A kukorica szedén fejlődött. A ruszcsuki konzul július 2-dik feléről jelent, hogy a buza és rozs aratása legnagyobb részben már be van fejezve, az árpa és zabé pedig teljes erővel folyik. A buza-termés hasonlóképp, a rozsa is általában igen jónak mondható, habár a kékben kúnn fekvő gabona, az elemi csapásoktól többfelé erősen szennvedett. Az árpa és zab termés a kerületben aránylag jelentéktelen. A kukoriczavetések gyorsan fejlődtek, csak hogy többhelyütt a záporok és jégesők nyomait mutatják.

Ipar és kereskedelem.

Fizetésmegszüntetések. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésmegszüntetéseket jelent: Galambos Arthur és társa Keszthely, Szitts Szilveszter Ó-Becse, Gyurgyevits Géza Versecz, Braun Jakab és fia Vukovár, özvegy Jafcsák Pálné Eger, Hirtenstein Simon Béga-Szt.-György.

Kőbányai sertéspiacz, aug. 18. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) — krajczárig. Közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) — krajczárig. 100 — 100 (páronként 320 kilogrammona felüli, súlyban) 59—59¹/₂ krajczárig. Közép (páronként 251—320 klgig terjedő súlyban) 59—59¹/₂ kr. Könnyű (páronként 250 klgig terjedő súlyban) 60—60¹/₂ kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 klg. felüli súlyban) 59—59¹/₂ krajczárig, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 59—59¹/₂ krajczárig, könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) 58¹/₂—59 krajczárig. Sertéslétszám: 1898. aug. 16. napján volt készlet 45.612 darab, aug. 17-én felhajtott 362 drb, augusztus 17-én elszállított 188 darab, augusztus 18-ára maradt készletben 45.786 darab. A hizott sertés üzletirányzata változatlan.

Budapesti konzum-sertésvásár, aug. 18. A ferenczvárosi petroleum raktárnál levő székesszériai konzum-sertésvásárra 1898. augusztus 17-én érkezett 784 drb. Készlet 510 darab, összes felhajtás 1294 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 796 drb, elszállítatlan maradt 498 drb. Napi árak: 120—180 kilós 57—59 kr, 220—230 kilós 57—59 krajczár, 320—380 kilós 57—59 kr, öreg nehéz 55 krajczár, malacz 43 krajczár. A vásár hangulata élénk volt.

Budapesti sovány sertésvásár, aug. 18-án. (Pfeiffer Jakab és fia jelentése.) Jegyzéseink: Sertésvészen átment: 100—130 klgig 58—62 kr, 130—170 klgig 58—60 kr, 170—200 klgig 56—60 kr, sertésvészen át nem ment 100—130 klgig 45—49 kr, 130—170 klgig 46—48 kr, 170—200 klgig 48—49 kr. Az üzlet élénk.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, augusztus 18.

A mai készáruforgalomban alig volt árváltozás. Elkelt 30.000 métermázsza buza szilárdan fentartott árak mellett, néhány tétel rozs, árpa és zab mintegy 6 krajczárral magasabb és néhány vagon tengeri tiz krajczárral javult árak mellett.

A határidőpiacra kevés forgalom volt. Reggel csekélységgel lemorzsolódtak az árak, de a veszteséget csakhamar kipótolták. A kenyérmagvak kurzusai egyenlegként változatlanok. Tengeriből 6000 métermázsza került felmondásra, amely tételtet átvették simán. A tengerihatáridők közül a májusi terminus egyenlegként változatlan, a tavalyiak 6 krajczárral emelkedtek. Repce nagyon szilárd, a még fenlevő szállítási kötelezettségeknek sehogyssem bírnak megfelelni.

Este zárul buza szeptemberre 8.40 forint, októberre 8.35 forint, márcziusra 8.36 forint, rozs szeptemberre 6.66 forint, márcziusra 5.51 forint, tengeri augusztusra 5.12 forint, szeptemberre 5.09 forint, májusra 4.32 forint, repce augusztusra 12.95 forint.

A szokás kedvéért tudomást veszünk a külföldi piacokról is, felelmitve, hogy Amerikában egy fél centtel olcsóbbodtak az árak, Liverpoolban pedig egy negyed pennnyel, míg Berlin és London változatlan árakat jelzett.

Azért mondjuk, hogy csak a szokásnak hódolunk, amidőn a nemzetközi gabonapiacz alakulását megfigyeljük, mert a helyzet nálunk olyan, hogy a külföldi vásárok egyelőre kevés befolyással vannak üzletünk fejlődésére. Az irányzat a legközelebbi időben nálunk egész függetlenül fog alakulni, csak az esetben leszünk kontaktusban a külfölddel, ha majd kúnn is emelkednek az árak, máskülönben megcsináljuk a hausset a saját emberségünkben.

Erre volt már példa!

Előfordult készáru-eladások.

Mennyiség mázsában	Arú faj	határidő árát súly kilogramm.	Állás hely és megjegyzés	ár netto 100 kgig. kint	3 hó 3 hó
600	uj buza	81	Budapest	9.80	
300	"	81	Állag Bpest	9.80	
600	"	80	"	9.80	
700	"	80	Budapest	9.70	
700	"	79	"	9.75	
200	"	79	"	9.70	
300	"	79	"	9.75	
100	"	79	sárga Bpest	9.55	
100	"	78	"	9.65	
100	"	78	"	9.55	
200	"	80	pestvidéki	9.60	
100	"	80	"	9.50	
650	"	80	Áll. Bpest	9.70	
100	"	79	"	9.70	
100	"	81	s. Áll. Bp.	9.42 ¹ / ₂	
100	"	80	"	9.42 ¹ / ₂	
100	"	79	sárga Bpest	9.40	
200	"	79	"	9.45	
100	"	79	"	9.50	
200	"	78	"	9.40	
150	"	78	Áll. s. Bp.	9.25	
100	"	77	"	9.25	
100	"	77	Budapest	9. —	
100	"	78	"	9.45	
1600	"	77	"	9.62 ¹ / ₂	
300	"	78	"	9.40	
4000	"	79	tolnai	9.75	
1500	"	76	"	9.35	
1200	"	79	hartai	9.80	
3000	"	76	dunai	8.80	
1100	"	75	"	9. —	
100	"	77	"	8.90	
100	"	77	"	8.90	
200	"	76	"	8.90	
100	"	75	"	8.90	
500	"	81	Budapest	9.45	
1000	"	77	"	9.45	
500	"	78	"	9.45	
100	"	79	"	9.65	
100	"	77	"	9.40	
100	"	79	bánsági	9.40	
100	"	79	sárga Bpest	9.40	
300	"	75	"	8.60	
200	"	80	Áll. Bpest	9.25	
100	"	78	"	9.25	
300	"	78	rozs pestvidéki	7.05	kp
600	"	"	"	7. —	
100	"	"	"	7. —	
150	"	"	"	5.90	
200	"	"	"	5.87 ¹ / ₂	
100	"	"	"	5.77 ¹ / ₂	
100	"	"	"	5.70	
200	"	"	"	5.20	
100	"	"	"	5.12 ¹ / ₂	
500	"	"	"	7. —	
200	"	"	"	6.10	
100	"	"	"	5.80	

Gabonaforgalom:

1898. augusztus 17.

	érkezett m é t e r m á z s z a	elszállított m é t e r m á z s z a
buzából . . .	15594	101
rozából . . .	924	97
árpából . . .	1047	250
zabból . . .	418	99
tengeriből . .	—	5085

Raktárállomány:

	Készlet m é t e r m á z s z a	Raktárban m é t e r m á z s z a	Silos m é t e r m á z s z a
Buza	10400	5449	—
Rozs	1200	511	—
Árpa	10200	104	—
Zab	1100	—	—
Tengeri	25100	4840	—
Liszt	15400	818	—

Hivatalos készárujegyzések.

Áru	ó vagy új	faj	hektoliterenként súly kilogrammiban	100 klg. készpénz- ára	hektoliterenként súly kilogrammiban	100 klg. készpénz- ára
Buza	uj	tiszavid.	74	—	75	—
			76	9.20	9.25	77 9.30 9.31
			78	9.40	9.50	79 9.55 9.61
			80	9.65	9.70	81 — —
"	"	pestvidéki	74	—	75	—
			76	9.15	9.20	77 9.25 9.31
			78	9.35	9.45	79 9.50 9.57
			80	9.60	9.65	81 — —
"	"	fehérm.	74	—	75	—
			76	9.20	9.25	77 9.30 9.35
			78	9.40	9.50	79 9.55 9.60
			80	9.65	9.70	81 — —
"	"	szerb	78	7.30	7.35	—
rozs	"	elsőrendű	70—72	7. —	7.10	—
		másod.		6.90	6.95	—
árpa	"	takarm.	60—62	5.65	6. —	—
"	"	szeszűz.	62—64	6.50	7.20	—
"	"	sörfőzésre	64—66	7.50	8.50	—
zab	ó	—	39—41	5.70	6. —	—
tengeri	"	bánsági	—	5.15	5.20	—
"	"	másnemű	—	5.10	5.15	—
repce	uj	káposzta	—	11.75	12.25	—
"	"	másnemű	—	—	—	—
kénes	"	—	—	—	—	—

Előfordult határidőkötések.

Áru	Határidő	Délkeleti és déli tőzsdé		Délutáni tőzsdé				
		Kézd.	Forgalom	Zár.	Kézd.	Forgalom	Zár.	
buza	márcz.	8.34	{ 8.53-35-36 34-33-35 36-38-37 }	8.36	8.37	8.36	8.37	
		szept.	8.42	{ 8.43-42-41 40-39-38 37-39-41 39-41-40 }	8.39	8.40	8.39	8.40
			rozs	szept.	6.60	{ 6.62-64-66 68-70 }	6.68	6.68
zab	márcz.	5.50	—	5.51	—	—	—	
"	szept.	5.38	{ 5.38-40-42 40-38 }	5.39	5.39	—	5.40	
tengeri	aug.	5.02	{ 5.03-04-05 }	5.06	5.06	5.08	5.12	
"	szept.	4.98	{ 5.01 }	5.03	5.04	5.08	5.09	
"	máj.	4.33	{ 4.3130-32 34-32-30 28-30-32 }	4.31	4.33	4.32	4.32	
repce	aug.	12.80	12.85	12.90	12.95	—	—	

Hivatalos határidőjegyzések.

Áru	Határidő	Déli tőzsdé zárlata			
		augusztus 18-án	augusztus 17-én	17-én	Leszámló árfolyamok
buza	márcz.	8.35	8.37	8.13	8.33
buza	szept.	8.39	8.41	8.35	8.37
rozs	szept.	6.68	6.69	6.64	6.66
zab	szept.	5.38	5.40	5.36	5.38
tengeri	aug.	5.06	5.08	5.02	5.04
"	szept.	5.03	5.05	5. —	5.02
"	máj.	4.31	4.33	4.24	4.36
repce	aug.	12.80	12.90	12.46	12.55

BUDAPESTI ÉRTÉKTÖZSDE.

Budapest, augusztus 18.

Csekély volt az üzlet és bányadt volt a hangulat ma a tőzsdén. A kedvezőbb értelmezések, melyekkel a hírlapok nálunk is, Bécsben is, az ischli eseményeket magyarázzák és különösen a

bécsi „Fremdenblatt“-nak jobb reményekről beszélő cikke az osztrák-magyar egység tekintetében megnyugtatták ugyan a kedélyeket, de az általános hangulaton nem változtattak.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 396.25 - 396. —, Osztrák hitelrészvény 361.20 - 361.90, Osztr.-magyar államvasut 361.30 - 361.

Délelőtti 11 óra 25 perczkor zárulnak: Osztr. hitelrészv. 361.10, Magyar hitelrészv. 396. —, Aranyjárdék 120.60, Koronajárdék 98.60, Leszámitoló-bank 262. —, Jelzálogbank 250. —, Rimamurányi 253.50, Osztrák-magyar államvasut 361.10, Közúti vasut 388.75, Villamos 256.25 forinton kötetelt.

A déli tőzsdén előfordult kötések: Közúti vasut 388.75 Magyar hitelrészv. 396 - 395.75, Osztrák hitelrészvény 361.10 - 360.70, Osztrák-magyar államvasut 361.10 - 360.75, Első magyar iparbank 171, Magyar jég- és vizonitb. 76 - 75, Magyar általános kőszénbánya 100 forinton kötetelt.

Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 1.25 - 1.75 forint, 8 napra 3.50 - 4 forint, augusztus utóljára 9 - 10 forint.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with 3 columns: Item, Aug 18, Aug 17. Includes Magyar aranyjárdék, Magyar koronajárdék, Magyar hitelrészvény, Magyar ipar és keresk. bank, Magyar jelzálogbank, Magyar leszámitoló bank, Rimamurányi vasmű, Osztrák hitelrészvény, Déli vasut, Osztr.-magyar államvasut, Közúti vaspálya, Villamos vasut.

Az utótőzsdé csendes maradt.

Délután 4 órakor zárulnak:

Table with 3 columns: Item, Aug 18, Aug 17. Includes Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Osztr.-magyar államvasut, Leszámitoló bank, Rimamurányi vasmű, Közúti vaspálya, Villamos vasut.

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDÉK

Budapest, augusztus 18. Terményekben nem volt üzlet és az irányzat változatlan.

Hivatalos jegyzések.

Table with columns: Faj, Ár 100 kilogrammra, Ár 100 grammra. Lists various goods like wheat, oil, sugar, etc.

Budapesti vásárocsarnok.

Budapest, aug. 18. A vásári forgalom: Husnál a forgalom élénk, trak csökkentek. Baromfinál élénk, árak szilárdak. — Halban lanya, trak csökkentek. Tej- és tejtermékeknél élénk, trak szilárdak. Tojásnál élénk, árak szilárdak. Zöldségnél lanya. Gyümölcsnél élénk. Fűszereknél csendes. Időjárás: derült, meleg. A központi

vásárocsarnokban nagyban eladott élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: Hus. Marhahus hátulja I. 52-53 ft. II. 43-50 ft. Birkahus hátulja I. 40-42 ft. II. 38-40 ft. Borjúhús hátulja I. 60-70 ft. II. 58-60 ft. Sertéshús elsőrendű 60-62 ft. vidéki — ft. (Mindem 100 kilonkint.) Kolbász füstölt 60-80 kr (kilonkint). Sertéssír hordóval 65.0-66.0 ft (100 kilonkint). — Baromfi (élő). Tyúk 1 pár 1.00-1.30 ft. Cairke 1 pár 0.55-1.20 ft. Lud hizott kilonkint 50-54 kr. — Kilonkint. Tojás 1 láda (1440 drb) 30.0-30.5 ft. Sárgarépa 100 kőtás 1.00-4.00 ft. Petrezselyem 100 kőtás 1.00-4.50 ft. Lencse m. 100 kilo 7-9 ft. Bab nagy 100 kilo 8-12 ft. Paprika I. 100 kilo 30-60 ft. II. 20-28 ft. Vaj I. rendű kilonkint 0.75-0.80 ft. Tea-vaj kilonkint 0.80-1.10 ft. Burgonya. idej, 100 kilo 2.20-2.50 ft. Burgonya sárga 100 kilo — ft. — Halak. Harsa (élő) 0.80-1.00 ft 1 kilo. Csuka (élő) 0.80-1.00 ft 1 kilo. Ponty dunai 0.40-0.50 ft.

Szesz.

Budapest, augusztus 18. Irányzat változatlan. A kontingens nyersszesz ára Budapestben 19.25 - 19.50. Finomított szesz nagyban 57. — 57. 1/2. Finomított szesz kicsinyben 57.25 - 50. —, Élesztő-szesz nagyban 56.50 - 56.75, Élesztő szesz kicsinyben 57. — 57. 1/2. Nyersszesz adózva nagyban 56. — 56.25. Nyersszesz adózva kicsinyben 56.50, Nyersszesz adózatlan (exkt.) 15.50 - 15.75, Denaturált szesz nagyban 22. — 22. 1/2, Denaturált szesz kicsinyben 22.25 - 22.50. Az árak 10.000 literfokonként hordó nélkül, ab vasut Budapest, készpénzfizetés mellett értendők.

Bécs, augusztus 18. Kontingens nyersszesz azonnali szállításra 19.70 - 19.90 forinton kelt el. Zárójegyzés 19.60 - 19.90 ft.

Praha, augusztus 18. Adózott tripló-szesz nagyban azonnali szállításra 55.50 forinton kelt. Adózatlan szesz 18.75 forinton kelt el azonnali szállításra nagyban.

Triest, aug. 18. Kiviteli szesz tartályokban szállítva 90% bekoliterenkint nagyban, román áru 12. — forint, cseh áru 12.25 - 12. 1/2 forint, augusztusi szállításra.

Brunn, augusztus 18. Exkontingens szesz 1/2 forinttal olcsóbb.

KÜLFÖLDI GABONATŐZSDÉK.

Bécs, augusztus 18. A gabonatózsdén ma gyengébb volt az irányzat, mivel a külföld is alacsonyabb jegyzéseket küldött. Kötetett: buza őszre 8.34 - 8.35 - 8.32 forinton, buza tavaszra 8.35 - 8.31 forinton, rozs őszre 6.82 - 6.83 forinton, zab őszre 5.71 - 5.70 forinton, tengeri szeptember-októberre 5.32 - 5.34 forinton.

Hivatalosan jegyzetelt:

Buza tavaszra 8.31 - 8.33, buza őszre 8.32 - 8.33, rozs őszre 6.79 - 6.81, tengeri jul. - augusztus 5.33 - 5.35, 1899. május - júniusra 4.61 - 4.63, zab őszre 5.69 - 5.70, repace augusztus - szeptemberre 12.60 - 12.70 forinton.

KÜLFÖLDI ÉRTEKTŐZSDÉK.

Bécs, augusztus 18. A mai tőzsdé szilárd irányzattal indult meg, miután a helypolitikai helyzetet kedvezőbben itéltek meg. Alpési bányarészvények, Tramway-részvények emelkedtek, ellenben államvasuti részvényekben realizációk fordultak elő.

Az előtőzsdén: Osztr. hitelrészvény 360.75 - 361. —, Anglo-bank 156.75, Union-bank 295.50, Länderbank 226. —, Osztr.-magy. államvasut 360.87 361.50, Déli vasut 77.50, Alpési bánya 165.30 - 166.20, Fegyvergyár 242 - 239, Tramway 516 - 518, Májusi járadék 101.60, Török sorsjegy 60.70 - 60.90, Elbevolgyi 267.50, Német márka 58.83.

Délelőtti 11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 361. —, Anglobank 156.75, Union-bank 295.50, Länder-bank 226. —, Osztrák-magyar államvasut 361.12, Déli vasut 77.25, Alpési-bánya 166.10, Májusi járadék 101.60, Török sorsjegy 60.80.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 360.50 Osztrák földhittel 446. — Anglo-bank 156.25, Bankverein 267.75, Unionbank 295. —, Länderbank 226. —, Osztrák-magyar államvasut 360.75, Déli vasut 77.25, Elbevolgyi vasut 267.25, Észak-nyugoti vasut 250.50, Török dohányrészvény 134. —, Fegyvergyár 239. —, Alpési bánya 166.10, Májusi járadék 101.65, Török sorsjegy 60.70, Német márka 58.83, Osztrák koronajárdék 101.35.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyezték: 4.2%-os papírajárdék 101.60, 4.2%-os ezüstjárdék 101.45, 4%-os osztrák aranyjárdék 121.45, Osztr. koronajárdék 101.30, 1860. sorsjegy 130.75, 1864. sorsjegy 192.50, Osztrák hitelsorsjegy 203.25, Osztrák hitelintézeti részvény 360.87, Angol-osztrák bank 156. —, Union-bankrészvény 295.50, Bécsi Bankverein 267.50, Osztrák Länderbank 225.75, Osztrák-magyar bank 908. —, Osztrák-magyar ál-

lamvasut 360.63, Déli vasut részvény 77.25, Elbevolgyi vasut 267. —, Dunagőzhalozási részvény 480. —, Alpési bányarészvény 166.10, Dohányrészvény 132. —, 20 frankos 9.53 1/2, Császári kir. vert arany 5.67, Londoni váltóár 120.10, Német bankváltó 58.83, Bécsi Tramway 516. —, Az irányzat artott.

Bécs, augusztus 18. (Utótőzsdé.) A déli tőzsdé zárata után jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 360.87, Magyar hitelrészvény 395.50, Anglo-bank 156.25, Bankver. 268. —, Union-bank 295. —, Ländlerb. 226. —, Osztrák-magyar államvasut 360.62, Déli vasut 77.25, Elbevolgyi vasut 267.25, Északnyugoti vasut 250.25, Török dohányrészvény 133.25, Rimamurányi vasmű 253. —, Alpési bánya 166.20, Májusi járadék 101.65, Magyar koronajárdék 98.60, Törökorsjegy 60.60, Német márka azonnali szállit. 58.83. Német márka ultimóra 58.83 forinton.

Frankfurt, augusztus 18. (Zárlat.) 4.2% papírajárdék —, 4.2%-os ezüst-járdék 86.05, 4%-os osztrák aranyjárdék 102.95, 4%-os magyar aranyjárdék 102.55, magyar koronajárdék 98.60, osztrák hitelintézeti részvény 305.75, osztrák-magyar bank 771.50, osztrák-magyar államvasut 305.25, déli vasut 69.13, Elbevolgyi vasut 231.50, bécsi váltóár 169.85, londoni váltóár 20.40, párisi váltóár 80.825, bécsi bankverein 226.25, villamos részvény 137.70, alpési bányarészvény 140. —, 3% magyar arany-kölcsön 89.75, északnyugoti vasut 210.75 Az irányzat csendes.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. országos meteorologiai intézet távirati jelentése 1898. augusztus 18-án reggel 7 órakor.

Table with columns: Állomások, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius szerint, Csapadék mm., Állomások, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius szerint, Csapadék mm. Lists various cities and their weather data.

A légnyomás előszámban nincsenek nagy eltérések. Európa északi részén a barométer 765-770 mm. között áll és Közép- meg Dél-Európában 760 mm. fölött.

Az európai időjárásban a száraz jelleg van túlsúlyban, a hőmérséklet is elég magas. Hazánkban országjárta csendes, száraz idő uralkodik, tartósan magas hőfok mellett. Ma reggel az ég majdnem teljesen felhőtlen.

Helyi vízállásokról eltekintve, száraz és meglehetősen meleg idő várható.

VIZÁLLÁS.

— Augusztus 18-án. —

Table with columns: Fajta, Vizmértés, Vizállás reggel, Áradás v. apadás, Fajta, Vizmértés, Vizállás reggel, Áradás v. apadás. Lists various water levels and measurements.

Mélt. megjegyzés: + = Jéges víz; + = Újlelt; - = 0 alatti; < = áradt; > = apadt; * = kötelező. Megjegyzések: Csapadék az ország területén nem volt mérhető. A Duna Mohácsig apad, innen Orsováig árad; vizállása 2-3 fok között. A Tisza feletti részén apad, Csaplól Thályig árad; vizállása alacsony. A Dráva egész hosszában apad, vizállása közepes. A Sáva szintén apad; vizállása 0-3 fok.

BABEL.

Francia regény.

(39)

Írta: Augustin Filon.

Hála a munkabeosztás szerencsés alvénak, amely szerint egy gombostű gyártásához husz embert alkalmaznak...

Saint-Clair egyike ezen közvetítőknak vagy legalább is szövetségük és nyereségük részese.

Végül a tengeri kereskedelemben is érdekelt van. Vannak neki rozoga hajói, melyek minduntalan hajótörést szenvednek...

De nem a „Vindicator” szélhámos pénzügyei, nem az East-End ragályfészkei, sem nem a „sweating” gazdasági vagy a csalárd hajótörések...

A „Lloyd” ügynökei a törvény értelmében minden hajót ellátnak Plimsoll-jelzéssel, mely jelzi, hogy meddig szabad a hajót megrakni...

Saint-Clair ur holnap szívesen áldozna Jupiternek, ha ezzel álmait valószínűvé teheti: hogy a királyné lovagga üsse és hogy találjon egy elággó ostoba és megrásolható kerületet...

Azt kérdeztem miss Jardine-től: „És mindezek a szép és annyi gonddal gyűjtött keleti drágaságok, amiket Saint-Clair hozott magával?”

Még egyet kérdeztem — Saint-Clairra vonatkozólag. Ő bizonyára férje első gazdájának leánya volt. Akkor az asszony kedvezőbb helyzetben volt...

Majd azzal a szemtelen ajánlattal állt elő, hogy egy nagy pénzösszeget fizet az asszonynak, ha ő kéri a válást: az okokról majd gondoskodik.

Megtöltöm önnek, hogy gondolkozását az ön kiszerű eszméivel megmérgezze! Ő fogja nekem megnyitni utamat a társaságba...

Amíg Saint-Clair ur külsőleg mindenképen puritán, addig, amennyire csak tőle telik, kivesszi a maga részét az örömközből is.

Mialatt Jardine kisasszony nekem mindezeket elmeséli, magam előtt látom azokat a csorba, penészes, gyötrelmes munkában megkeserült penceket és félpenceket...

Jardine kisasszony bizalmas elbeszélését Saint-Clair ur énekelve siránkozó hangja szakítja félbe...

(Folytatás következik.)

A főszerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős: Kálnoky I. h. szerkesztő.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. augusztus 18-án.

Table with multiple columns listing various financial instruments such as 'Állampapírok', 'Záloglevelek', 'Elsőbbségek', 'Részvények', and 'Pénz emek' with their respective prices and values.

Az iskolaévadra! Vászon és fehérnemű raktár „a szép juhásznéhoz” Kunz és Mössmer Budapest, Kigyló-tér 1. szám.

Ajánljuk dusráasztékú, mindennemű és minőségű **fehérnemű kefényéket** 8—10 éves iskolás gyermekek részére készon, vagy mérték után. Megrendelések utánvé-
teliel és a leggyorsabban eszközöltetnek.

Árjegyzékek kívánatra ingyen.

SZINHÁZAK.

Budapest, péntek, 1898. augusztus 19-én.

NÉPSZINHÁZ.

Kukta kisasszony.

Énekes bohózat 3 felvonásban. Itt: Márkus József. Zenejét szerezte Szabados Béla.

Személyek:

Kosztolányi	Nemeth
Lina	Z. Baráti G.
Liza grófnő	Nadai I.
Mes. O'Neel	Csatai
A vad gróf	Szirmai
Bela Leobald	Kassai
Föld gróf	Gázi M.
Dobosy grófnő	Vidnyánszky
Palasinszky	Hartfalvi St.
Felek	Lobinszky
Miska	Tollasi
Nona	Hán M.
Bosko	Vedress
János	S. Harmath
Vera	Miskó E.
Laura	Tallian I.
Lilla	Kárpáti
Maria	Gyöngyösi
Kata	Pozsa
Rózi	Koltai J.

Kezdete 7 és fél órakor.

MAGYAR SZINHÁZ.

A Michu lányok.

Operett 3 felvonásban. Itt: A. Vamoo és G. Duval. Fehérnemű: Reiner Fecseny. Zenejét szerezte: André Messager.

Személyek:

Des Iff márké	Hajasi B.
Michu	Boross E.
Michuné	Láng Etel
Marie Blanche	Lelefsky
Blanche Marie	Világ G.
Aristide	Irányi A.
Gaston Rigaud	Beáthy
Harpin é. a.	Sz. Szilassy
Benault tábornok	Bessenyei
Du Tertre	Háber A.
Rousselin	Nádasy
Saint Phar	Gombaszögi
D'Albert	Menzsina

Kezdete 7 és fél órakor.

VÁROSLIGETI SZINKÖR

Igazgató Föld Zeigmond.

A száraz kenyér.

Fővárosi átlakép 4 felvonásban. Kezdete 7 órakor.

BUDAI SZINKÖR

Koldus diák.

Operette 3 felvonásban. Kezdete 7 órakor.

KISFALUDY SZINHÁZ

Ó-BUDÁN.

Igazgató Fejér Dező.

Zárva.

Színházi műsorok.

	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vig. Színház	Nég. Színház	Magyar Színház	Budai Szinkör	Kisfaludy Színház
Szombat d. u.	—	—	—	A feleskei notárius	—	—	—
Este	—	—	A hálókocsik ellenőre	A baba	Arany-lakodalom	—	—
Vasárnap d. u.	—	—	—	1848.	—	—	—
Este	—	—	Mozgó fényképek.	Varázsgyűrű	Gésák	—	—

Esetleg ingyen.

Már csak f. évi augusztus hónapban jegyezhetőek elő 12 frtos havi részletekben törlesztendő 240 frtos utazási és ellátási jegyfűzetek

a párisi világkiállításához 1900-ban.

500 kombinált sorsjegyre való ingyenes játkjogosultsággal 20 hónapon keresztül. A magyar vöröskereszt- és Bazilika-sorsjegyek húszát már f. é. szeptember 1-én. Befizetések a Bankkegyesület váltó-üzlet részvénytársaságánál V., Fürdő-utca 1.

Bővebb felvilágosításokkal és prospektusokkal szolgál a Gyógyszerház, Üdülőhelyek és utazási közp. Iroda V., Dorottya-utca 13. sz. 1207

Nagy bolthelyiség

a József-körut legélénkebb helyén f. évi november hó 1-ére

kiadó.

Czím a kiadóhivatalban.

Hirdetések

felvételeink lapunk kiadóhivatalában

VIII., József-körut 65. szám.

Hétfőn, szeptember 5-én, visszavonhatatlanul utolsó előadás.

WULFF EDE czirkusza.

Ma, pénteken, esti 7 és fél órakor a jelenlevő idegenek tiszteletére

nagy diszelőadás

különösen válogatott műsorral. Kiemelendő a 10 traththeni mén, a jelenkor

4 legjobb ugrató lovai valamint

az elrabolt menyasszony

című nagy látványosság, továbbá jelenetek a magyar népeletből Wulff Edétől.

Holnap, szombaton és holnapután, vasárnap, naponta 2 nagy előadás 4 és fél 8 órakor, mindkét előadásban

Az elrabolt menyasszony.

Millenium-kávéház

Andrássy-ut 44.

Ismét az Öreg Rács Fall 28-ik fia

RÁCZ LACZI

hangversenyek.

Katona-ügyekben,

vonatkoznak a tiszturakra vagy a legénységre legjobban, leggyorsabban eljár és eintéz fegyvergyakorlati ügyeket reklamációkat, megszerez utleveleket, időelőtti násulásre engedélyeket, konvertál teljesen díjtalanul házassági orvadeket 4% és 5% kamatozó értékpapírokra stb.

Dominke János v. cs. és kir. szentes tájékoztató képező

katonai ügyi iroda, Budapest, Kerepesi-ut 6.

FOG-

MÜTEREM.

Eckel Arthur

Kerepesi-ut 5. sz. a Nemzeti Színház épületében.

Olcsó árak, pontos kiszolgálás. Megbízható és feltűnően munkáját 20 évi külföldi gyakorlatom kelles garanciát nyújt. Részletfizetésre is.

Makulatura-papír

olcsón kapható

Bővebbet a kiadóban.

24 havi

részletfizetésre kapható

MAGYAR VÖR. + SORSJEGY

Huzás szeptember 1-én.

Főnyeremény 20.000 korona.

Fizetendő havonként:	
2 darabra	1 frt —
3	1 " 50
5	2 " 50

Már az első és második részlet beküldése ellenében kiadom a sorsjegyek sorozat és számainak tartalmazó részletet (3 részlettel nyugtázva, tehát 1 részlet engedmény), melynek birtokában már a vevő az összes huzásokban gyakorolja az egyedüli játékjogot.

bank- és váltóüzlet
Fleissig Sándor BUDAPEST, VII., Erzsébet-körut 2.

Ügynökök prima referenciával, kik az 1898. évi XXXI. t. cz. értelmében sorsjegyek részletfizetésre való eladásával foglalkozni önkéntes, felvétetnek. Minden huzás után megküldöm a „Hermes” hiteles sorsolási lapot. Fizetések portómentesen történnek postai- vagy bankpénztári cheques alapján.

MIKSZÁTH KALMÁN

Katángly-Naptár-a

1899-re,

melyet az ORSZÁGOS HIRLAP előfizetői ingyen fognak megkapni,

hirdetések közlésére a legalkalmasabb.

Hirdetéseket elfogad:

az ORSZÁGOS HIRLAP KIADÓHIVATALA

VIII. ker., József-körut 65. szám.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Vastagabb betűkből szöve 4 krajczár.

Ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ poste-restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Cél szerű az apróhirdetést postautalványon beküldeni, s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közönséges levélbe is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Minden 1 könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

Kiadóhivatal:

VIII. kerület, József-körut 65. szám.

Előre fizetendő készpénzben, féváltételekben vagy postautalványon.

APRÓ HIRDETÉSEK ÉS ELŐFIZETÉSEK

az

ORSZÁGOS HIRLAP

részére felvételnek kiadóhivatalunkon kívül (VIII. ker. József-körut 65.) a következő újságokban:

- I. ker., Járnok-utca 22. sz. Halácsy György, nagytárszó.
- II. „ Fő-utca 7. sz. alatt Eisenbach Vilmos, fűszerkereskedés.
- IV. „ Kecskeméti-utca 14. sz. Szántó Már, dohányüzem.
- IV. „ Harisch-bazár Dévai József, dohányüzem.
- IV. „ Petőfi-tér 3. szám Nemetsch A. J. dohányüzem és ajándéktár.
- V. „ Nagykorona-utca 20. sz. Löwinger Gyula, fűszerkereskedés.
- V. „ Dorottya-utca 13. sz. Well Vilmos, dohányüzem.
- V. „ Váci-körut 6. szám Horváth Janka, dohányüzem.
- V. „ Lipót-körut 22. szám Wollák Zsigmond, dohányüzem.
- VI. „ Teréz-körut 54. szám Breuer György, dohányüzem.
- VI. „ Jendrassy-ut 48 szám Rohonczy Emma, dohányüzem.
- VII. „ Erzsébet-körut 50. szám Keisler Béla, dohányüzem.
- VII. „ Erzsébet-körut 7. szám Freund J. dohányüzem.
- VIII. ker., a Nemzeti színház bérh. Szegedy V. dohányüzem.

s ugyane helyeken mindennemű felvilágosítások készségesen megadnak.

Apró hirdetések 20 kr.-on alól nem közöltetnek.

LEVELEZÉS.

Decz. 7. Nem képzelhetem el, hogy mire ez előztlal leveleddben, etele talányok megfejtéséhez nem értek, kiváncsiságomat úgy látszik még inkább, növelni akartad, no de megállj, te kis boszorkány számolunk legközelebb mindenért. — Pá, csókollak. 5878—1

Dr. h. Szombaton várni fogom, okvetlen jöjjön. 5892—1

Szöke Erzsike. Miért nem hallat magáról? 5894—1

Egyetlenem. Nagyon kérlek, légy cinézó most az egyszer irányomba, keresed oly akadályokba ütközök, hogy a jelenlegi körülmények mellett nem tehettem, azonban ígérem, hogy a veszteséget kétszerezve pótolni fogom. Csókollak számtalanszor. 5890—1

Kölgyeim. Ki volna önök közül hajlandó egy 24 éves barna jogász bus szívet megvizsgálni? Ki erre hajlandó, az írjon „Bus a szívem” jelleg alatt e laphoz. 5896—1

Rmt. Gratulálók szerencséjéhez, nos, látja, mégis ér valamit az öreg a háznál, nemde? 5893—1

Angéla. Tegnap nálad voltam, de hiába. Holnapután megint jövök. Várjál biztosan. Didó. 5902—1

HÁZASSÁG.

Kölgyeim. Egy vidéki nagyobb városban lakó 35 éves gyógyszerár tulajdonosa vagyok, somoly szándékom rövid idő alatt egy boldog családi tűzhelyt alapítani, e végből oly előkelő családból származó művelt és szép, lehetőleg szöke leány ismeretséget keresek, ki 30—35000 frt hozomány felett rendelkezik. Csakis névvel ellátott ajánlatokat veszek figyelembe, melyek „Boldog otthon” címen e laphoz küldendők. 5850—2

Férjhez adni szeretném 20 éves, szép, háziassan nevelt, szarény igényű nővéremet komoly gondolkodású és biztos ekzsztenciájú uriemberhez. Levelek „Angéla” alatt e laphoz kéretnek. 5852—2

Nem hozományt, hanem egy kedves szép és takarékos feleséget keresek, én egy 85 éves özvegy ember vagyok, jövedelmem egy gond nélküli életet biztosít. Csak névvel ellátott ajánlatokra válaszolok, melyek „Boldog otthon” alatt e laphoz czimzendők. 5900—2

Komoly ajánlat. Fővárosi 30 éves r.-k vallású, orvos, ismeretséget keresi egy művelt és vagyonos leány vagy fiatal özvegynek házasság czéljából. Ajánlatokat „Fővárosi orvos” alatt e lap kiadóhivatalába kérek. Feltétlen discreció biztosítva. 5888—2

ALLÁST KERES.

Szorgalmas és tehetséges fiatalember, ki az irodai munkákban jártas, felmapi alkalmazást keres. Szíves megkereséseket „Tehetséges” jelleg alatt a kiadó továbbít. 5782—3

Hivatalnoknő szép írással, az irodai teendőkhöz jártas, állást keres. Czim a kiadóhivatalban. 5640—3

Fiatal, keresztény leány, ki mint elárúsított már több éven át alkalmazva volt, állást keres. Elmegy vidékre is. Szíves megkeresések „V. Z. 21.” jelleg alatt a kiadóhivatalba czimzendők. 5824—3

Fiatal ember, ki a magyar, német, francia, angol és olasz nyelvet úgy szóban, valamin írásban bírja, bármily állást óhajjt elfogadni. Leveleket e lap kiadóhivatalába kérem „Ot nyelv” jellegére. 5868—3

ALLÁST KAPHAT.

Egy fiatal leányka kerestetik két nagyobb fiu mellé játszani, és aki a házi dolgokban és valamit segít. Kivántatik perfect francia és német nyelvr. Bővebbet lehet megtudni az Országos Hirlap kiadóhivatalában. 5846—4

Junges Mädchen gesucht zu 2 grössere Knaben als Gespielin; erfordert wird die perfekte Kenntniss der deutschen und französischen Sprache und etwas Mithilfe im Hauswesen. Reflektantinnen mit bescheidenen Ansprüchen wollen sich um Näheres an die Administration dieses Blattes wenden. 5844—4

Műszerész vagy gépész egy nagy kerékpár javító-műhely részére vezetőnek felvétetik. Ajánlatot kérünk „Műhely-vezető” jellegére e laphoz. 5870—4

Szabadalmazott háztartási cikk előállításához, társat keresek, kinek 4—5000 forint készpénze van. Nyereség 60—70%. Ajánlatokat „Szabadalom” jellegére e laphoz kérek. 5758—4

OKTATÁS.

Czimbalom-tanítónő ajánkozik, tanít 7 legkisebb tünőbb tannód szerint (óránként 50 kr.). Ugyanott egy remekhangú, pedálos Horváth-féle czimbalom is eladó 60 forintért. Czim a kiadóhivatalban. 5694—5

Zenetanítónő mérsékelt áron ad alapos oktatást zongorából. Megkereséseket „Zongoratanítónő” jelleg alatt a kiadóhivatal továbbít. 5860—5

HÁZ- ÉS TELEK-ELADÁS.

Krisztina-köruton 5200 forint-jövedelmű, adómentes bérház, villamos mentén eladó. 34.000 forint készpénz szükséges. Czim a kiadóban. 1893—7

Rákos-Palotán a Széchenyi-telep, illetőleg a körvasut közvetlen közelében egy 12000 négyszögöl nagyságu ölenként 3-25, telek jutányos árban eladó. 5256—7

Megbízható és jártas egyén, kik venni vagy eladni szándékoznak házat- és telket (Újpest környékén), jutányosan közvetít. Az érdeklődők forduljanak hozzá egész bizalommal. Czim a kiadóhivatalban. 5268—7

A Ságymányoson, valamint Angyalföldön Szent László-uton és Petneházy-utczában, néhány telek jutányos árban eladó. Czim a kiadóhivatalban. 5402—7

3-eleletes ház a nyugati vasp álya közvetlen közelében, újonan épült, 120.000 frtért eladó. Szükséges tőke 60.000 frt, a többi bankteher. Ugyanők díjaztatnak. Ajánlatot kérek „Eladó ház” jellegére e lap kiadóhivatalába. 5874—7

ELADÁS.

Bator jó, szolid kivitelben előnyös részletfizetésre **Náthán Ignác** kárpitos és asztalosbtor egved. főraktárában VII., Erzsébet-körut 23. sz. Argyezékek vidékre ingyen és bérmentve. 6835—8

Szépen berendezett kávéház, egy nagyobb vasyágy közelében, közbenjött haláleset miatt azonnal eladó. Ajánlatok „Kávéház” jellegére e laphoz kérek. 5900—8

A Baross-utczában egy kitünően menő kifözó sürgösen családi viszonyok miatt eladó. Ajánlatokat a kiadó közvetít. „Kifözó” jelleg alatt. 5792—8

Villaszerüen épült ház Budapest környékén 7000 forintért 3500 frt készpénzfizetés ellen eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 1859—8

Jókarban levő keményfa-portál, 6 méter hosszú, 2 kirakalablak és ajtóval, olcsón sürgösen eladó. Szíves megkeresést e laphoz kérek „Tömeggondnok” jellegére. 5872—8

VÉTEL.

Mielőbbi megvételre kerestetik egy 4 méteres portál. Czim a kiadóhivatalban. 5722—9

Könyvtár berendezéséhez jó írók művei vételek kerestetnek. Ajánlatok „Házi könyvtár” alatt a kiadóhoz intézendők. 5826—9

Azonnali átvételre keresek egy jólmenő kávémérést, vagy kifözöt lehetőleg a Józsefvárosban. Ajánlatok „R. B. 600.” alatt e laphoz czimzendők. 5842—9

KIADÓ SZOBÁK.

Intelligens családnál lakást és teljes ellátást kaphat olcsó ár mellett 1—2 vidéki fiu a Józsefvárosban. Kittnő bánásmód biztosított. Czim a kiadóban. 5788—10

A Nádor-utczában egy elegánsan butorozott utcai szoba kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 5854—10

Egy csinosan butorozott szoba, fürdőszoba használatlaltal és esetleg teljes ellátással. kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 5650—10

Jgen szépen butorozott kétablakos tiszta udvari szoba azonnal kiadó. Czim a kiadóban. 5580—10

Egy elegánsan butorozott udvari szoba a Szentkirályi-utczában kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 5652—10

25 frtért teljes ellátást külön bejárattal szobával nyer 1 fiatal ur. Czim a kiadóhivatalban. 5738—10

LAKÁS KERESTETIK.

A Nagymező-utca környékén keresek egy utcait lakást 2, esetleg 3 szobából és stb.-ből álljon. Az évi bér megnevezésével ellátott ajánlatok „Lakás 1898” alatt a kiadóhivatalhoz czimzendők. 5750—11

SZOBA KERESTETIK.

Két gimnázista részére kerestetik intelligens izr. családnál az V. kerületben egy tiszta szoba teljes ellátással szeptember 1-ére. A fizetés meghatározásával ellátott ajánlatok „Otthon 1.” alatt a kiadóhivatal továbbít. 5884—12

A magyar színház tőszomságában keres egy nő elegánsan butorozott különbejárattal szobát. Ajánlat „színész” alatt e laphoz küldendő. 5886—12

KIADÓ LAKÁSOK.

A vigszínház tőszomszédságában újonnan épült palotában néhány lakás, valamennyi légszesz- és villamvilágítással, legnagyobb komforttal és elegáns berendezéssel, azonnal kiadó. Ugyanott földszinti helyiségek üzletnek vagy raktárnak. Házbér igen mérsékelt. Czim a kiadóban. 5888—13

A Garai-utczában 2 utcait szoba, előszoba, lakás sürgös elutazás miatt rendkívül olcsó árban kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 5236—13

A Futó-utczában egy első emeleti utcait szoba konyhával stb. szeptember 1-ére kiadó. Czim a kiadóban. 5904—13

KIADÓ BOLTHÉLYISÉGEK.

Jrodának, műhelynek, divatszalonnak, egyetli helyiségnek, vivőte- **remnek, magániskolának vagy nagy lakásnak** alkalmas nagy helyiség 1-50 emeleten azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 3862—17

Kerékpáriskolának, könyvnyomdának, vagy más ipari czélra is igen alkalmas földszinti utcait helyiség, 12 nyílással az utczára, a vigszínház tőszomszédságában, azonnal kiadó. Czim a kiadóban. 5848—17

Tisztító-intézet, a főváros legélénkebb helyén, családi körülmények miatt, olcsón átadó. Szíves megkereséseket a kiadóba kérek „Jó üzlet” jelleg alatt. 5790—17

Nagy bolthelyiség a József-körut legnagyobb forgalmu helyén kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 4706—17

KÜLÖNFÉLE.

Köhögésnél, rekedtségnél vegyen 30 kr-ért Réthy-féle Fernet-fü-cukorkát. 1537—13

Két iskolásleánykát teljes ellátásra elfogad a jövő iskolai tanévvel intelligens gyermektelen házaspár. Szigoru felügyelet. Zongoraoktatás, esetleg zongorahasználat. Czim a kiadóban. 5700—18

A legelegánsabb utcait ruhákat olcsó árban készíft egy elsőrangú varró. Czim a kiadóhivatalban. 5428—18